

Årsrapport 2023

Nordre Land kommune

Innhold

1.	Kommunedirektørens innledning	3
2.	Rapportering på måloppnåelse kommuneplanens samfunnsdel	5
3.	Fellesinntekter og fellesutgifter	27
4.	Årsrapport fra tjenesteområdene.....	29
5.	Finans	47
6.	Internkontroll.....	49
7.	Tilsyn	53
8.	Oppfølging av politiske vedtak	59
9.	Investeringer 2023.....	67

1. Kommunedirektørens innledning

2023 har vært et innholdsrikt år med kommunevalg og med mye fokus på vann. Lokalsamfunnet ble sterkt preget av flom og ekstremværet Hans. Konsekvenser har blant annet vært ødelagte veier, evakuering, flomskader og vannforsyning. Opprydningsarbeidet og flomsikringsarbeidet etter Hans pågår fortsatt.

Her er noe av det som har skjedd i 2023:

- «Fram i skoa» er et prosjekt hvor Land kommunene sammen ønsker å styrke innsatsen for at enda flere i aldersgruppa 16 til 24 år skal finne sin plass i utdannings- og arbeidsliv. Det er ansatt felles ungdomskontakt og prosjektet er innvilget skjønnsmidler
- Nordre Land kommune vedtok sin første Frivillighetsplan 11. mai 2023.
- Kommunevalget i september ga et nytt politisk flertall og to nye partier ble valgt inn i kommunestyret
- Eldredagen ble arrangert 29. september med rekordoppslutning på Lundemoen i Vest-Torpa
- Flytprogrammet ble startet opp for 10. klassinger i Nordre Land
- Nordre Land fikk en god plassering på Kommunebarometret og kom for første gang inn blant de 100 beste med en 98 plass
- Bokfestivalen Bok & Folk og Hagefestivalen feiret 10 år
- Bondens nettverk er etablert
- Barnehageopptaket ga alle som har rett på det sitt første ønske innfridd
- Nordre Land folkebibliotek har innført nytt oppgradert lånesystem
- Verdensdagen for psykisk helse ble markert med Opptur arrangement på Lavvotunet med en bred arrangørgruppe
- Det har blitt bygget nytt høydebasseng på Klevmosæterhøgda
- Tildeling og koordinering har fått nye lokaler i Nedre Smebyveg 3, blokk D på Dokka videregående
- Dreining av tjenester fra institusjonsbasert til hjemmebasert er videreført som en del av oppstarten med prosjekt «innsatstrappa»

Økonomi

Det er merinntekter på fellesområdet med økt skatteinngang i Norge og dermed merinntekter på rammetilskudd/inntektsutjevning, som muliggjør et godt regnskapsresultat i 2023. Det er generelt god budsjett disiplin og stram styring i organisasjonen, men endrede- og økte behov og utfordringer med å rekruttere personell med rett kompetanse, gir merutgifter. Det er merforbruk i styrbar drift sammenlignet med budsjett (budsjett hensyntatt lønnsoppgjør og vedtatte rammejusteringer som følge av nye behov).

Innenfor tjenesteutvikling 24+ er det merforbruk knyttet til lønn som følge av bemanning utover grunnturnus i avdelinger, mangel på vikarer som medfører økt bruk av overtid og derfor gir merutgifter på vikarposter og overtid. I tillegg opplever tjenesteområdet økte kostnader til drift- og vedlikehold av tjenestebiler og økte kostnader til medisinsk forbruksmateriell. I tillegg er det noe mindreinntekter på brukerbetaling for praktisk bistand.

Høye strøm- og biovarmepriser i 2023, samt en krevende vinter med høye vedlikeholdskostnader, gir merforbruk på Samfunnsutvikling.

Sykefravær

	2023	2022
Korttidsfravær	2,4 %	2,7 %
Langtidsfravær	7,7 %	7,6 %
Totalt	10,1 %	10,3 %

Totalt for 2023 var fraværet 10,1 %, der 2,4 % var korttidsfravær og 7,7 % var langtidsfravær. Det er en svak nedgang i korttidsfraværet sammenlignet med året før.

Fra Innlandsstatistikk:

Høyere sykefravær i Innlandet enn landsgjennomsnittet. Sykefraværet i de tidligere fylkene Hedmark og Oppland og i dagens fylke Innlandet, har i mange år ligget høyere enn sykefraværet i landet.

Muskel- og skjelettlidelser utgjør den største andelen av sykefraværet, med cirka 36 %. Dette er høyere enn for landet. Psykiske lidelser utgjør den nest største andelen, med litt over 20 %. Dette er lavere enn for landet. Nordre Land som kommune og organisasjon har høyere fravær enn snittet for Innlandet.

Det har ved flere avdelinger vært gjennomført tematid om belastningsmestring med Psykisk Helse, det har fått gode tilbakemeldinger. Det har vært samarbeidsmøter med legene, NAV og Nordre Land kommune som arbeidsgiver.

Rutiner for sykefraværsoppfølging og tilrettelegging revidert i 2023.

NAV lokalt, NAV arbeidslivsenter og HMS-rådgiver startet opp med faste samarbeidsmøter i 2023 der temaene er rutiner for oppfølging og forebygging. NAV-arbeidslivsenter har også bistått ved flere avdelinger. Bedriftshelsetjenesten er også benyttet inn mot forebyggende arbeid.

2. Rapportering på måloppnåelse kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel har en visjon om **Ekte landsbyliv og levende grender**. Overordnet mål er **Livskvalitet og bærekraftig utvikling**. Kommuneplanens samfunnsdel angir videre mål (slik vil vi ha det) og strategier (dette må gjøres) innenfor de seks utvalgte samfunnsområdene. Den angir også hvordan vi kan måle og følge med underveis i arbeidet, for å se om kommunesamfunnet er på vei dit vi i planen har sagt at vi ønsker. I årsrapporten rapporteres det derfor i forhold til punktene «Slik ser vi om vi er på rett vei» under hvert av samfunnsområdene. Omfang og detaljeringsgrad variere noe mellom områdene og hvert av underpunktene.

Næringsutvikling og turisme

Slik ser vi om vi er på rett vei.

- Utvikling i omsetning i næringslivet

SSB utarbeidet tidligere statistikk på omsetning i varehandelen, men denne statistikkserien er avsluttet og vi har derfor ikke oppdaterte tall for 2023.

- Utviklingen i antall arbeidsplasser og sysselsettingsgrad.

	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Antall sysselsatte 15-74 år	3056	3092	3183	3163	3241	3252
Sysselsettingsgraden, i % av befolkningen 15-74 år	63,6 %	64,3 %	65,4 %	66,4 %	64,9 %	64,7 %

Kilde: <https://www.ssb.no/statbank/table/07984>

Kilde: <https://www.ssb.no/statbank/table/06445>

- Nyetableringer i kommunen.

69 nyregistrerte foretak i kommunen i 2023, mot 58 i 2022, 40 i 2021, 35 i 2020 og 37 i 2019.

Kilde: <https://www.brreg.no/produkter-og-tjenester/statistikk/bedrifts-og-foretaksstatistikk/>

- Utvikling i aktivitet og produksjon innenfor skogbruk, jordbruk og husdyrhold.

	2023	2022	2021	2020	2019
Avvirket tømmer	110 322	121 244	103 620	138 000	145 000
Antall utsatte planter	673 270	493 089	671 000	725 000	550 000
Utført ungsogpleie, da	1 812	2 486	1 808	1 900	2 200

Jordbruket er fortsatt i endring mot større enheter, og det var 198 som søkte om produksjonstilskudd i 2023 mot 201 i 2022, 208 i 2021 og 340 søkere i 1990.

Arealer med dyrket jord er i all hovedsak i bruk, og det er fortsatt bra interesse for nydyrking. Nydyrkingsfondet ble opprettet i august 2017 med kr. 2 mill. og det står igjen ca. kr. 919 000

Hvis alle som har søkt nydyrking fullfører sine prosjekter er fondet brukt opp.

Det ble i 2023 fulldyrket 42,1 da og det ble utbetalt kr. 84 200 i dyrkingstilskudd.

Det ble sendt 11 søknader om tilskudd til finansiering av fjøs til Innovasjon Norge. 9 av disse ble innvilget med totalt kr. 1 664 500 i tilskudd.

- Tilgangen på næringsarealer.

Kommunen har i 2023 regulert 65 da til næringsformål i Gjeffe næringspark. Det er i tillegg noen andre næringsarealer som er klare til utbygging. Det må opparbeides infrastruktur i form av veg, vann og avløp før områdene kan bebygges.

- Utviklingen i hyttebyggingen, antall gjestedøgn og omsetningen fra dette lokalt.

Det ble igangsatt bygging av 16 nye fritidsboliger i 2023, 12 nye fritidsboliger i 2022, 19 stk. i 2021, 20 stk. i 2020, 14 stk. i 2019 og 11 stk. i 2018.

Nordre Land kommune har ikke statistikk for antall gjestedøgn og hvor mye omsetning dette gir lokalt, men man har inntrykk av at hyttene blir mye brukt, og at flere og flere har ovale weekender som gjør at de handler mer i Nordre Land.

- Plassering i Nærings-NM.

Nordre Land kom på plass nr. 295 av 356 kommuner i NHOs Nærings-NM 2023, nr 269 i 2022, nr. 270 i 2021, nr. 266 i 2020 og nr. 310 av 422 kommuner i 2019.

Dette er en rangering etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommunal økonomi.

Kilde: <https://www.nho.no/tema/offentlig-sektor-og-naeringslivet/kommune-nm/>

Oppvekst og utdanning

Slik ser vi om vi er på rett vei

- Brukerundersøkelser fra barnehage viser at foresattes tilfredshet med barnehagen er høy.

I november og desember 2023 ble Foreldreundersøkelsen for barnehage gjennomført. Dette er en elektronisk spørreundersøkelse administrert av Utdanningsdirektoratet. I foreldreundersøkelsen får foreldre og foresatte si sin mening om barnehagetilbudet, barnas trivsel og samarbeidet mellom hjem og barnehage. Det er frivillig for barnehagene å gjennomføre undersøkelsen og i 2023 gjennomførte alle barnehagene i Nordre Land undersøkelsen.

Svarprosent

Utvalg	Undersøkelse	Inviterte	Besvarte	Svarprosent
Nordre Land kommune (2023)	Foreldreundersøkelsen	258	108	41,9%
Nasjonalt (2023)	Foreldreundersøkelsen	201868	133075	65,9%

Resultatene fra foreldreundersøkelsen brukes av barnehagen og barnehageeier som en hjelp til å vurdere og utvikle barnehagetilbudet. Barnehagene bruker resultatene i dialog med foreldrene.

Tallene for hvor fornøyde foreldrene er og hvor godt barna trives (Antall og prosent):

Snittpoengene er en skala fra 0-5, hvor 5 peng er best. Der hvor det er strek, er svarprosenten så lav at resultatene ikke synes.

	Svært fornøyd		Ganske fornøyd		Verken fornøyd eller misfornøyd		Ganske misfornøyd		Svært misfornøyd		Vet ikke		Snitt
Totalt sett, hvor fornøyd eller misfornøyd er du med din barnehage?													
Nordre Land kommune (2023)	58	53,7%	45	41,7%	-	-	-	-	0	0,0%	0	0,0%	4,5
Nasjonalt (2023)	79058	59,8%	43710	33,1%	6667	5,0%	2040	1,5%	531	0,4%	187	0,1%	4,5

Dette viser at foresatte i Nordre land er fornøyde med barnehagen sin, og like fornøyde som nasjonalt. Vi ser allikevel at vi har lavere prosent på svært fornøyd sammenliknet med nasjonalt, men høyere på ganske fornøyd, så totalt sett er 95,4 % av de foresatte svært eller ganske fornøyd, mens nasjonalt er samme tall 92,9 %.

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:	Helt enig	Delvis enig	Verken enig eller uenig	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke	Snitt
Jeg har inntrykk av at barnet mitt trives i barnehagen							

Nordre Land kommune (2023)	87	80,6%	-	-	-	-	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	4,8
Nasjonalt (2023)	111272	83,8%	17359	13,1%	2101	1,6%	1524	1,1%	301	0,2%	212	0,2%	4,8
Jeg har inntrykk av at mitt barn har venner i barnehagen													
Nordre Land kommune (2023)	89	83,2%	13	12,1%	-	-	0	0,0%	0	0,0%	-	-	4,8
Nasjonalt (2023)	103848	78,2%	18857	14,2%	5876	4,4%	1127	0,8%	303	0,2%	2713	2,0%	4,7
Jeg har inntrykk av at barnehagen legger til rette for allsidig lek og aktiviteter													
Nordre Land kommune (2023)	84	77,8%	21	19,4%	3	2,8%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	4,8
Nasjonalt (2023)	103011	77,6%	22731	17,1%	3607	2,7%	2006	1,5%	422	0,3%	981	0,7%	4,7

På trivsel har vi samme snitt som landet for øvrig (4,8), mens vi skåret litt bedre på både om de har inntrykk av at barnet sitt har venner og at barnehagen legger til rette for allsidig lek og aktivitet (4,8 på begge, kontra 4,7 for nasjonalt).

Oversikt over alle hovedområder i undersøkelsen (Poengene er en skala fra 0-5 poeng, der 5 poeng er best):

	Hele landet		Nordre Land	
	Poeng	Antall	Poeng	Antall
Ute- og innemiljø	4,2	133 045	3,9	108
Relasjon mellom barn og voksen	4,5	133 032	4,2	108
Barnets trivsel	4,7	133 002	4,8	108
Informasjon	4,3	132 967	4,1	108
Barnets utvikling	4,7	133 002	4,7	108
Medvirkning	4,3	133 018	4,2	108
Henting og levering	4,4	133 022	4,5	108
Tilvenning og skolestart	4,5	86 700	4,4	81
Tilfredshet	4,5	132 193	4,5	108

De blå kolonnene er der vi er på landsgjennomsnittet eller bedre. Området Nordre Land skårer lavest på er ute- og innemiljø. I disse spørsmålene er det barnehagens lokaler som skiller seg mest ut, hvor vi har en skår på 3,6, mens nasjonalt er det 4,1.

Et annet område vi skårer lavt på er relasjon mellom barn og voksne:

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:	Helt enig	Delvis enig	Verken enig eller uenig	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke	Snitt
Jeg opplever at barnet mitt føler seg trygg på personalet i barnehagen							
Nordre Land kommune (2023)	81,5%	-	-	0,0%	0,0%	0,0%	4,8
Nasjonalt (2023)	80,4%	15,8%	1,5%	1,8%	0,3%	0,2%	4,7
Jeg opplever at de ansatte tar hensyn til mitt barns behov							
Nordre Land kommune (2023)	74,1%	23,1%	-	-	-	0,0%	4,7
Nasjonalt (2023)	74,5%	19,9%	2,5%	2,2%	0,4%	0,4%	4,7
Jeg opplever at de ansatte er engasjerte i mitt barn							
Nordre Land kommune (2023)	73,1%	22,2%	-	0,0%	-	0,0%	4,7
Nasjonalt (2023)	76,8%	17,7%	2,9%	1,8%	0,5%	0,4%	4,7
Jeg opplever at bemanningstetthet -antallet barn per voksen – i barnehagen er tilfredsstillende							
Nordre Land kommune (2023)	13,9%	25,0%	-	32,4%	18,5%	-	2,8
Nasjonalt (2023)	38,9%	30,6%	7,8%	12,9%	8,1%	1,7%	3,8

Dette viser tydelig at barna føler seg trygge på de voksne, der vi har en skår på 4,8 mot 4,7 nasjonalt. Vi har også gode skår på at de ansatte tar hensyn til barnas behov og at de ansatte er engasjerte, mens vi skårer svært dårlig på bemanningstetthet. Her har vi 2,8, mens det nasjonalt er 3,8. Også de nasjonale tallene rundt bemanningstetthet er trukket frem som et tall som har utviklet seg i negativ retning siden i fjor, men allikevel skårer vi godt under dette.

- Elevundersøkelsen fra skolen viser fortsatt at elevene opplever minimalt med mobbing, og at de blir fulgt opp av lærerne

På 7. trinn har det vært forbedring av opplevelsen av støtte fra lærer de to siste årene, mens det har gått motsatt vei på 10. trinn. Det arbeides aktivt med å følge opp resultatene fra Eleveundersøkelsen hvert år.

Det har ikke vært en positiv utvikling av mobbetall i Elevundersøkelsen. Økning i mobbetall er en nasjonal trend. Samtidig svinger tallene i Nordre Land svært mye fra år til år, slik at det er vanskelig å peke på trend. Det er mange tall er under publiseringsnivå. Gjennomføring av klassetrivselundersøkelsen samsvarer ikke med Elevundersøkelsen når det gjelder mobbetall.

- Nasjonale prøver, eksamensresultater og standpunktkarakterer viser at læringsutbyttet i Nordre Land-skole ligger på landsgjennomsnittet, over tid.
 - Nordre Land ligger over nasjonalt snitt på nasjonale prøver i lesing for 8. trinn i 2023-24.
 - Resultatene på nasjonale prøver for 2023-24 ligger over eller likt med kommunens resultater fra 2022-23 både på 5. og 8. trinn på alle ferdigheter.
 - Enkelte trinn på skolenivå ligger over nasjonalt gjennomsnitt både i 2022-23 og 2023-24, selv om gjennomsnittet for kommunen ligger under.
 - I 2023 hadde vi bedre resultater enn 2022 på standpunktkarakterer med unntak av standpunkt for engelsk.
 - I norsk hovedmål ligger NL over landsgjennomsnitt i standpunktkarakter, og under landssnitt i matematikk og engelsk.
 - Nordre Land ligger under nasjonalt snitt på skriftlig og muntlig eksamen 2023
 - Grunnskolepoeng fra 2023 er bedre enn i 2022 for kommunen. NL ligger under nasjonalt snitt samlet for 2023, men den ene skolen ligger over nasjonalt snitt.

Resultatene svinger mye fra år til år, og tallene er for små til at vi kan se en trend.

Nordre Land kommune ligger over gjennomsnitt når det gjelder skolebidrag. Skolebidragsindikatorene justerer for at kommuner har et ulikt elevgrunnlag. Det jobbes aktivt for å bedre skolerresultater, og satsing på språk og leseplan er viktig framover.

- Medarbeiderundersøkelsen (ansatte i barnehage og skole) viser at medarbeiderne mener de har god kompetanse, og får brukt sin kompetanse.

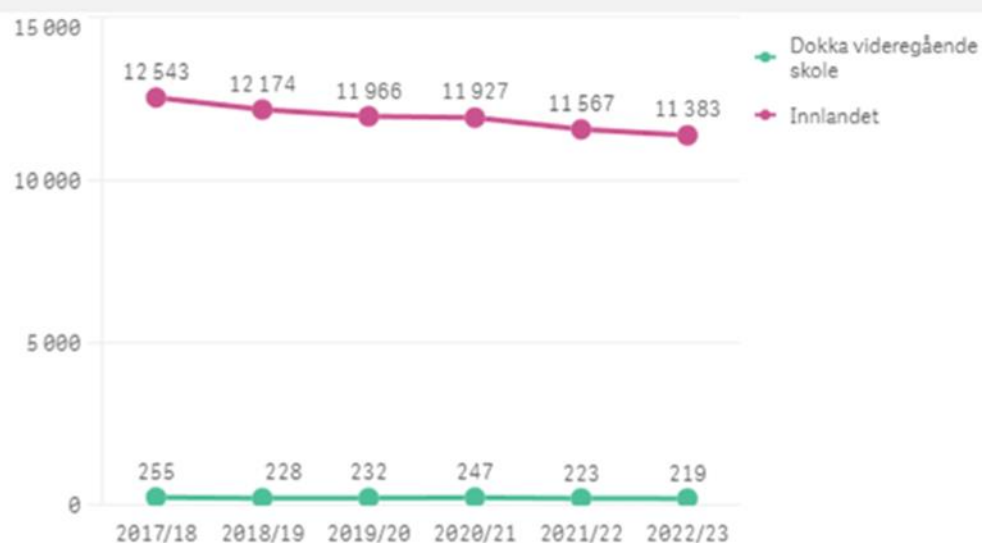
Medarbeiderundersøkelser er ikke gjennomført i 2023. Medarbeidersamtaler er gjennomført på den enkelte arbeidsplass.

- Gjennomføring av videregående skole i løpet av 5 år, og på normert tid øker.

Dokka videregående skole

Antall elever ↗

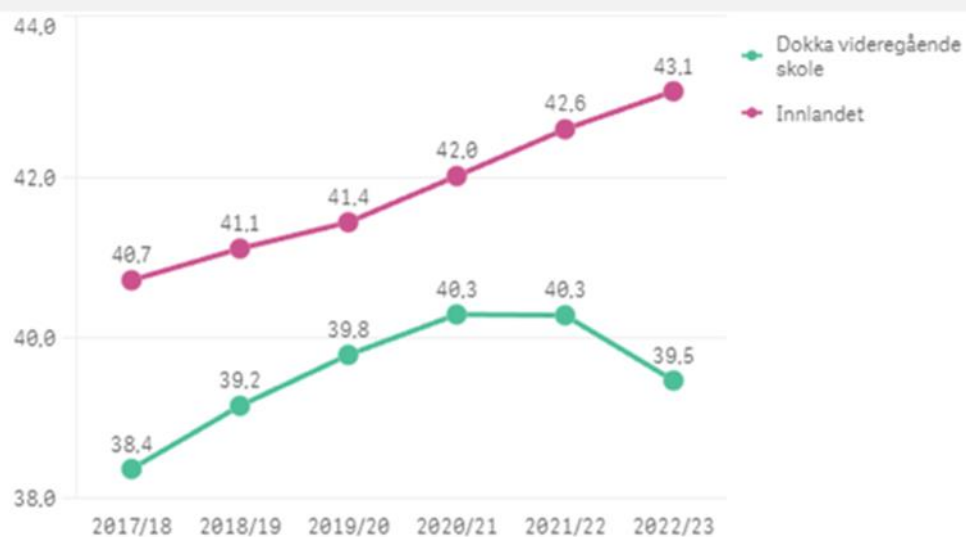

Alle nivå; Alle utdanningsprogram; Fullførtkoder: B, H, I, M, S; Begge kjønn

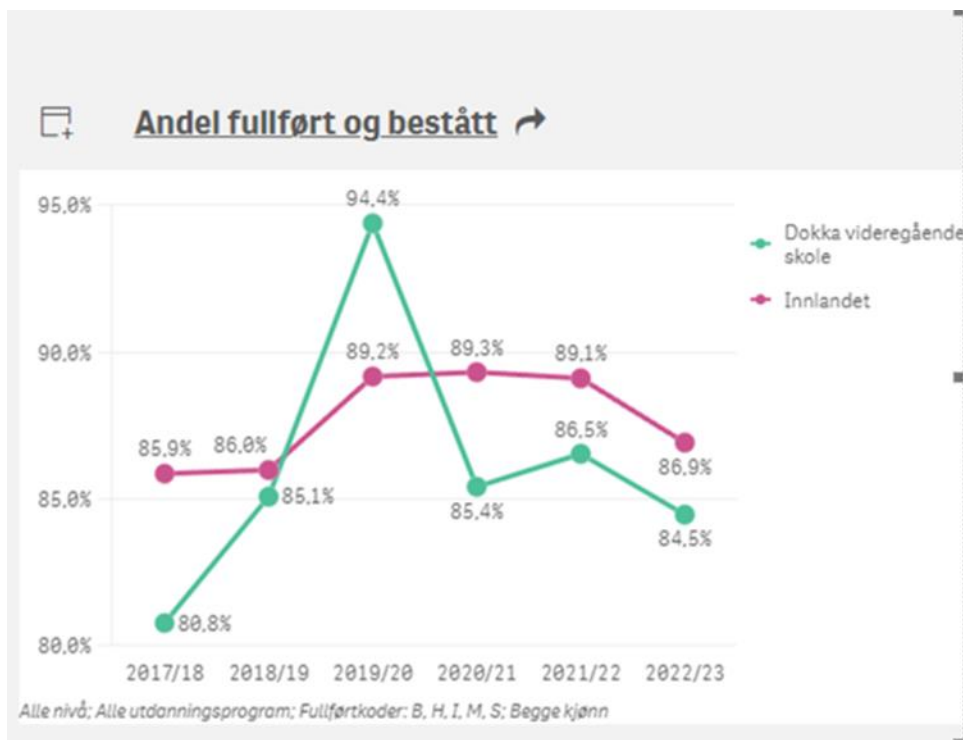
Innlandet fylkeskommune

Grunnskolepoeng ↗

Alle nivå; Alle utdanningsprogram; Fullførtkoder: B, H, I, M, S; Begge kjønn

- Elevtallet og antall linjer på Dokka videregående øker.

Ang elevutvikling så har skolen inneværende skoleår 230 elever på: studiespes, bygg, elektro, tif, HO, påbygg og tilrettelagt klasse.

For neste skoleår er det økning i søkermassen, slik at det settes i gang to klasser på studiespesialisering og to klasser på TIF. Det er til sammen 241 søkere. Ut fra dette og andre søkere er det foretatt et prøveinntak som viser at det er tatt inn 280 elever neste skoleår.

Helse, omsorg og velferd

De seks utvalgte samfunnsområdene i kommuneplanens samfunnsdel bærer alle folkehelseperspektivet i seg; næringsutvikling og turisme, oppvekst og utdanning, helse, omsorg og velferd, klima, miljø og areal, bolig og nærmiljø, kultur og frivillighet. Folkehelsen i Nordre Land gjenspeiles i utviklingen på alle disse områdene.

I statistikk er det viktig å se på glidende gjennomsnitt for å vurdere trendene over tid, samt viktig å supplere med kunnskap om lokale forhold. Denne rapporteringen er basert på kommunestatistikken for Nordre Land 2023, med data hovedsakelig fra KommuneHelse statistikkbank. Endringene er små sammenliknet med året før. All statistikk har en forsinkelse, og man vet enda ikke effekten Covid -19 har hatt, eller kommer til å få på folkehelsen for vår kommune.

I 2023 ble det gjennomført en Folkehelseundersøkelse i Innlandet fylke, og her finner vi egne tall for Nordre Land kommune.

Det er også skrevet et eget kapittel om folkehelse i Handlings -og økonomiplanen 2024-2027.

God livskvalitet er et viktig mål i folkehelsearbeidet, noe som omfatter både objektive faktorer som økonomi, boforhold og deltakelse i samfunnet. Samt subjektive faktorer som glede, mening, relasjoner, engasjement og tilfredshet. Folkehelseundersøkelsen i fylket gjennomført våren 2023 viser at livskvaliteten i Innlandet er god, men skjevfordelt. 70 % av de spurte i Nordre Land rapporterte her høy grad av trivsel.

Slik ser vi om vi er på rett vei

- Innbyggerundersøkelse og brukerundersøkelser.

Kommunen benytter seg av pårørendeundersøkelsen IVARETATT? Et verktøy som undersøker hvordan pårørende opplever å bli inkludert og ivaretatt av helse- og omsorgstjenestene. 2023 er andre året med deltakelse og det ble totalt 35 besvarelser. Informasjon om undersøkelsen ble lagt ut på hjemmesiden, sosiale medier, på infoskjerm i rådhuset, mail, oppslag på tavler ved inngangspartier og delt ut i alle avdelinger. Informasjonen ble lagt ut 3 ganger, november, januar og igjen tidlig mars. Det var ca. 650 tjenestemottakere 2023 noe som betyr at antall pårørende er mange og vanskelig å tallfeste da denne gjelder alle og ikke bare nærmeste pårørende. Av Innlandets kommuner var Nordre Land den som fikk fjerde mest svar noe som viser at undersøkelsen er i startfasen.

Det var kun hjemmetjenesten som hadde tilstrekkelig antall besvarelser for å kunne ta ut noe resultat, her var det 25 svar. De fleste her sier at de er mest bekymret over sin nærmeste sin helse og fungering i hverdagen. Derest er det bekymring om de får dekt sine grunnleggende behov. Flere er usikre på hvem som er kontaktperson, og at kontakt med tjenesten avhenger av hvem de møter. Resultatet herfra har store likheter med nasjonale funn der rapporten belyser de områder som utpeker seg med forbedringspotensialer.

- Folkehelseprofil.
 - Det er nedgang i antall innbyggere. Pr. 01.01.23 var det 6527 innbyggere i Nordre Land, noe som er 50 færre enn i 2022. I framskrivningen perioden 2025-2050, ser man at allerede i 2040, vil andelen innbyggere i aldersgruppen 80+ være høyere i Nordre Land kommune enn i aldersgruppen 15-24 år, noe som øke ytterligere inn mot 2050. Befolkningsutvikling blir vurdert som viktig indikator på regional utvikling på flere måter.
 - Andelen kvinner i aldersgruppen 20-39 i kommunen er noe lavere enn antall menn. Denne nedgangen var markant fra 2020-2021, og ser nå ut til å ha stabilisert seg noe.
 - Nordre Land ligger lavest i regionen med prosentandel innbyggere som kommer fra innvandrerfamilier eller norskfødte med innvandrerforeldre. Med

hensyn til antall personer innvandret til kommunen fra utvalgte land, ligger Polen høyest, deretter Eritrea og Litauen. Denne statistikken er viktig, siden Folkehelseinstituttet mener at det ofte er store helsemessige forskjeller mellom grupper av innvandrere og mellom innvandrere og etnisk norske.

- I Nordre Land bor 78 % i selveierbolig, 17 % leier bolig og 5 % bor i andels/aksjeeier boenhet. Boligsituasjonen viser at det er 3003 eneboliger og samlet sett 710 andre type boliger. Tema boligstatistikk er vesentlig, da særlig om der et misforhold mellom dagens situasjon og de ønsker innbyggerne har for fremtidig bolig.
- Kommunen har mange husstander med lav inntekt i vår kommune. Som i landet for øvrig, har inntektsulikheten økt de siste årene. Dette måles etter P 90/10, som indikerer forholdet mellom høyeste og laveste inntekt. Det er grunn til å være oppmerksom på denne økningen, da konsekvensen etter hvert vil bli høyere sosiale helseforskjeller. Nordre Land har høy andel mottagere av stønad til livsopphold og andel varig uføretrygdene. Kjønnsfordelingen når det gjelder uføretrygd i vår kommune er at menn ligger høyest i aldersgruppen 18-29 år, imens kvinner ligger noe høyere i de øvrige aldersgrupper.
- Det er en liten økning av personer som bor alene i husholdningen for alle aldersgrupper i Nordre Land, men økningen er størst i gruppen 16-29 år. Folkehelseinstituttets fokus når det gjelder dette statistikkområdet er at aleneboende antas å være en potensielt utsatt gruppe, både økonomisk, helsemessig og sosialt.
- Flere kvinner enn menn mottar arbeidsavklaringspenger i alle aldersgrupper og det har vært en svak nedgang i andelen som mottar dette. Grupper som står utenfor arbeidsliv og skole har i gjennomsnitt dårligere psykisk helse og mer usunne levevaner enn de som er i arbeid.
- Kommunen ligger lavest i regionen på arbeidsledighet, i prosentandel etter arbeidsstyrken.
- Med hensyn til type arbeid innbyggerne i Nordre Land har virke i, ligger sekundærnæringer høyest. Deretter varehandel, hotell/restaurant, samferdsel, finans mv. Andelen innen helse/sosial, ligger 3. høyest i kommunen, med 774 innbyggere. Behovet for arbeidstakere i helsetjenestene kommer til å øke de kommende årene, grunnet aldersfordelingen i befolkningen og behov som en følge av dette.
- Drikkevannskvalitet og leveringsstabilitet har vært på stabilt høyt nivå i Nordre Land i flere år. Analyseresultatene har ligget på opp mot 98 % av innbygger tilknyttet vannverk. I forbindelse med ekstremværet Hans hadde vi en midlertidig redusert kvalitet og leveringsstabilitet på drikkevannet.
- Kommunen har hatt svingninger i antall innleggelser på sykehuset etter ulykker for personer fra Nordre Land siste periode. Forrige år fant 11 av ulykkene med skadde i veitrafikken sted i Nordre Land kommune.
- Det ser ut til å være økning i trivsel på 7. og 10. trinn i Nordre Land etter glidende gjennomsnitt, men med variasjoner fra kull til kull. Denne positive økningen er høyest i regionen. Det har vært jobbet godt med fokus på lærings- og skolemiljø i Nordre Land-skolen de siste årene.
- Frafallsprosenten fra videregående skole i Nordre Land har vært i nedgang eller relativt stabil de senere årene. Undersøkelser viser at det er sosial ulikhet i frafall fra videregående skoler i Norge. Utdanningslengde påvirker levekår for hele livsløpet og forskere peker også på koblingen læring gir på

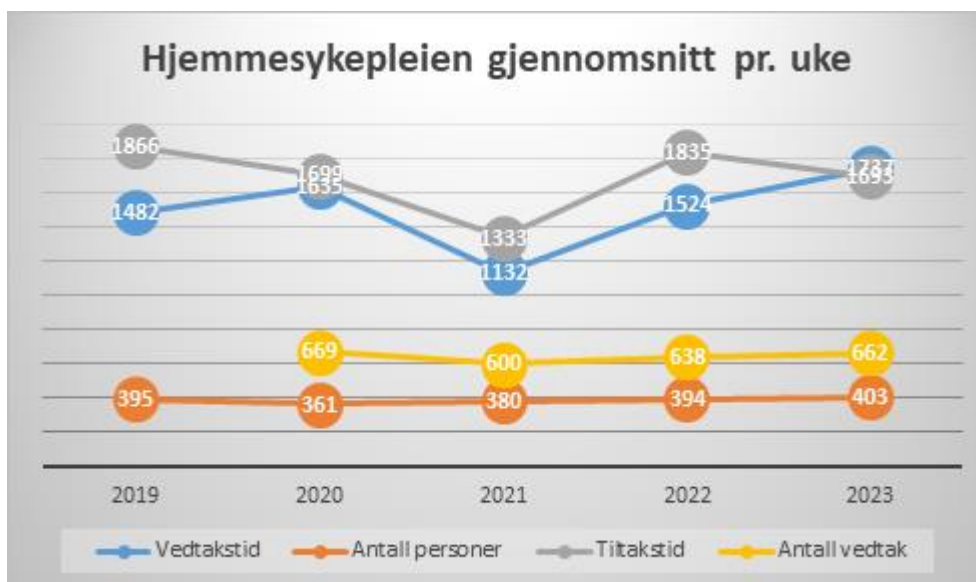
den psykiske helsen gjennom livet. Landkommunene ligger høyest i regionen på grunnskole som høyeste utdanningsnivå, og lavest på andel høyskole/ universitetsutdannede.

- Antall barn med melding til barnevernet har vært i gradvis tilbakegang.
- Ungdom/ungdata:
 - I den sist utførte Ungdataundersøkelsen i Nordre Land, oppgir 73 % av ungdomsskoleelevene at de er fornøyd med lokalmiljøet sitt, og 86 % oppgir at de har en fortrolig venn. 24 % oppgir å være plaget med ensomhet og 65 % har troen på et lykkelig liv. Her har det vært en endring i negativ retning sammenliknet med Ungdata i 2018. I 2021 svarte 3 % av elevene på ungdomsskolen at de hadde prøvd hasj/ marihuana/ cannabis det siste året.
 - Andelen ungdomsskoleelever som er lite fysisk aktive er høy i Nordre Land, sammenliknet med fylket og landet for øvrig.
 - Det ser ut til å være en økning i tid benyttet på ulike medier (Ungdata) i Nordre Land, og vi ligger 10 % høyere enn Innlandet på skjermbruk.
- Kommunen ligger høyt på overvekt/fedme, sammenliknet med Innlandet og landet for øvrig. Faktorer som stillesitting og lite fysisk aktivitet kan være noen av forklaringene relatert til denne statistikken, men årsaksfaktorene til overvekt kan være mange og komplekse.
- Det er generelt god tannhelse i befolkningen, noe som blant annet kan måles i form av behov for fyllinger. I Nordre Land kommune hadde 100 av 3-åringene, 87 % av 5-åringene, 60 % av 12-åringene, 44 % av 15-åringene og 30 % av 18-åringene ikke hatt behov for fyllinger i 2022.
- Det er god vaksinasjonsdekning i vår kommune. I perioden 2018-2022 var variasjonen på fullvaksinerte 2 åringer fra år til år på 92, 8- 94,5 %.
- Forskrivningen av antall antibiotikaresepter har vært i gradvis nedgang.
- Røyking blant kvinner i Nordre Land ser ut til å være i gradvis nedgang.
- Det finnes ikke detaljerte tall for røyk- og snus for alle aldersgrupper og kjønn spesifikt for Nordre Land. Men på landsbasis ser vi at antall røykere går ned, og at det generelt også har skjedd en økning i snusbruk. Det er generelt sosioøkonomiske forskjeller i benyttelse av røyk og snus.
- Nordre Land befinner seg fortsatt lavest på skalaen i regionen på forventet levealder for menn, og noe høyere for kvinner. Forventet levealder sier noe om helsetilstanden i befolkningen.
- På legemeldt sykefravær befinner vi oss høyest i regionen, og etter glidende gjennomsnitt er det en gradvis økning her. Det er et høyt stabilt antall med personer som benytter primærhelsetjenesten for muskel- og skjelettlidelser, og psykiske lidelser er blant de vanligste årsakene til sykefravær.
- Kommunen har et jevnt høyt bruk av primærhelsetjenesten for hjerte- og karsykdommer, men med en svak nedgang.
- Det ser ut til å være en relativt stor økning i bruk av antipsykotika, og noe økning i bruken av antidepressiva. Benyttelse av legemidler for søvn og beroligende midler ligger høyest i regionen (sammen med Vestre Toten) i aldersgruppen 0-74 år.
- Kommunen har over lang tid ligget høyt på bruk av primærhelsetjenesten ved psykiske lidelser. Tiltak for å utjevne sosial ulikhet og sosial støtte samt

utviklet mestringsevne vil trolig virke som gode beskyttelsesfaktorer mot utvikling av psykiske lidelser.

- Utviklingen i nøkkeltall i tjenestene.

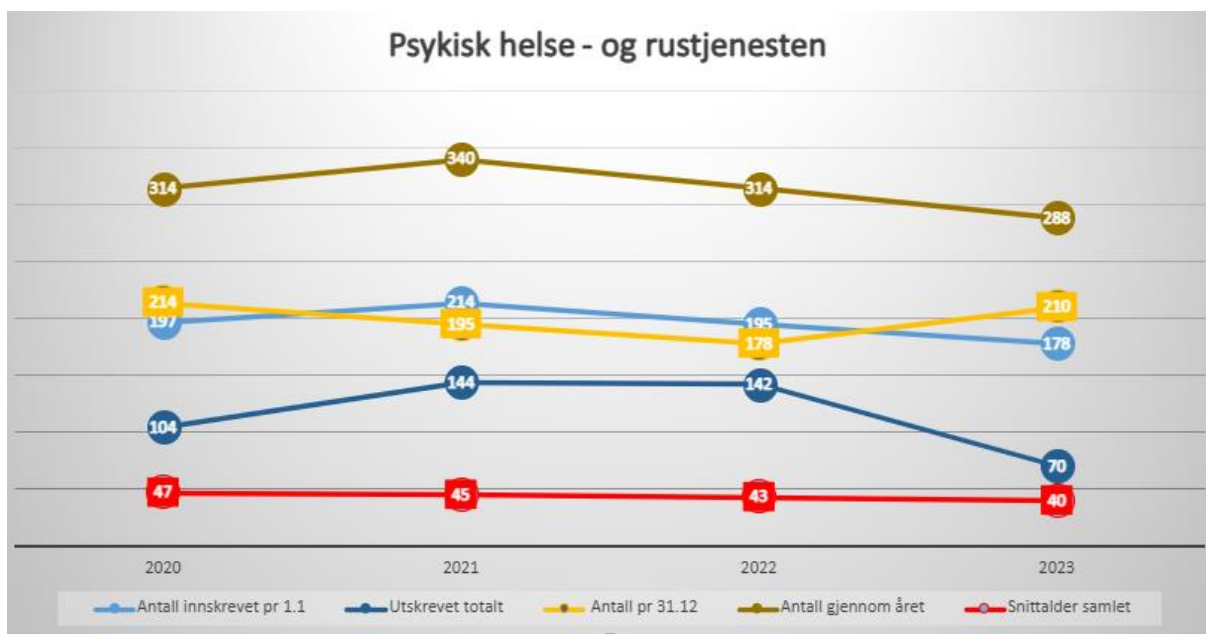
Nøkkeltall som er vist i grafer under som inneholder årene 2020 og 2021 er påvirket av Covid-19.

Antall tjenestemottakere øker, men har vært relativt stabilt gjennom 2023. Økning i vedtakstid viser en økning i behov i tjenester, mere omfattende tjenester. Kompleksiteten i oppfølging og behandling av pasientene øker og er mer og mer krevende i forhold til kompetanse og tidsressurser. Administrativ tid til dokumentasjon, utarbeidelse og endringer av tiltaksplaner, legemiddelhåndtering og implementering av nasjonale retningslinjer har økt betraktelig de siste årene. Krav om kartlegginger, systematisk arbeid og oppfølging som krever tverrfaglig samhandling, nettverksarbeid, kompetansehevende tiltak og opplæring, avansert legemiddelhåndtering og økte krav til dokumentasjon er noen viktige faktorer som påvirker arbeidshverdagen. Denne tiden inngår ikke i enkeltvedtak og kommer derfor ikke frem i grafene.

Økning gjennom det siste året, og dette er en ønsket utvikling. Hverdagsrehabilitering kan tildeles som tjeneste etter en tverrfaglig vurdering av Innsatsteamet, og antall vedtak varierer fra måned til måned. Teamet har fokus på trygghet i overganger mellom ulike tjenestenivåer, tidlig oppstart av trening, bidra til rett tjeneste til rett tid, informasjonsspredning om tjenestetilbudene, tidlig tilrettelegging av bolig/omgivelser, hjelpemidler og digitale løsninger.

Ved inngangen til året hadde tjenesten oppfølging av 178 pasienter og ved utgangen av året 210, totalt fikk 288 personer behandling og oppfølging. Den mørkeblå linjen viser antall avsluttet vedtak gjennom året, 70. Det er pasienter som mottar lavterskeltilbud som kommer i tillegg siden de ikke krever vedtak. Gjennom året har tjenesten mange nye pasienter. Enkelte tjenestemottakere får tjenester over en kort periode mens andre mottar tjenester over lengre tid.

Landmo

Landmo består av tre avdelinger med langtidsplasser, det betyr innbyggere som bor på sykehjemmet. I 2023 er det 53 langtidsplasser. Landmo har en rehabiliteringsavdeling med 20 plasser, i tillegg ligger det to kommunale akutte døgnplasser (KAD) i avdelingen.

Landmo - oversikt over liggedøgns %, antall dødsfall og unike pasienter i 2021, 2022 og 2023				
År	Antall plasser	Liggedøgns prosent	Antall tjenestemottakere	Dødsfall
2021	95	96,86	243	62
2022	95-->75	104	258	61
2023	75	93,67	230	60

Tabellen over viser en oversikt over tre ulike forhold for årene 2021 – 2023. Liggedøgnsprosenten var kunstig høy i 2022 som følge av at en avdeling ble lagt ned.

Nedleggelsestidspunktet var i november i 2022. Antall tjenestemottakere har vært i gjennomsnitt 244 hvert av de tre årene. Antall dødsfall har vært høyere i 2022 og 2023 med utgangspunkt i antall plasser. Det kan blant annet sees i sammenheng med at kommunen har flere eldre. Det er solgt 471 døgn til 39 tjenestemottakere i 2022. For 2023 er det solgt 96 døgn til 8 tjenestemottakere til andre kommuner i regionen.

Kommunale akutte døgnplasser (KAD)

Kommunale akutte døgnplasser er en lovpålagt tjeneste jf Helse- og omsorgstjenestelovens § 3.5. Kommunen har to KAD plasser som er en del av rehab avdelingen på Landmo. Det er fastlege eller legevakt som kan legge inn pasienter på en KAD plass og en KAD plass kan benyttes inntil 72 timer. Liggedøgnsprosent i 2022 var 30,82% og i 2023 var den på 37,72%. Gjennomsnittet for landet på liggedøgnsprosent ligger mellom 40 og 50 %. En kostbar tjeneste pr kommune som kan være aktuelt å planlegge for et regionalt samarbeid om i fremtiden.

Tabellen nedenfor viser dekningsgrad for sykehjemsplasser pr innbygger over 67 og 80 år i 2022 og 2023.

	Kommune	Nordre Land
	Innbyggere pr. 31/12-2022	6527
2022	Antall sykehjemsplasser pr. 31/12-2022	95
	Antall innbyggere 80 + pr. 31/1-2022	392
	Antall innbyggere 67+ pr. 31/12-2022	1405
	sykehjemsdekning 80 +	24,23 %
	sykehjemsdekning 67 +	6,76 %
2023	Antall sykehjemsplasser pr 31/12-2023	75
	Antall innbyggere 80 + pr. 31/12-2023	401
	Antall innbyggere 67+ pr. 31/12-2023	1411
	sykehjemsdekning 80 +	18,70 %
	sykehjemsdekning 67 +	5,32 %

Dekningsgraden for sykehjemsplasser i kommunen er høyere enn andre kommuner ifølge KOSTRA. Kommuner på tilsvarende størrelse som Nordre Land ligger mellom 11,53% og 16,36% der Nordre Land ligger mellom 18,7% og 24,3% for 2022 og 2023.

Klima, miljø og areal

Slik ser vi om vi er på rett veg

- Utviklingen i luft- og vannkvalitet over tid.

I 2021 ble det renoverte renseanlegget på Dokka tatt i bruk. Prøveresultatene er gode, og tilfredsstillende de kravene som gjelder.

I Synnfjellet er det utfordringer med vann og avløp. Renseanlegg på Spåting leverer gode renseresultater, men har begrenset kapasitet til ny utbygging. Renseanlegget ved Nordrumsætra leverer fremdeles ikke resultater innenfor rensekravene og nytt renseanlegg må etableres. Ved Åssætra er pågående forurensning stanset ved at anlegget er tettet og septikk kjøres til Dokka reneanlegg.

Bygging av høydebasseng for Klemosæterhøgda pågår og vil sikre vanntilgang for eksisterende abonnenter i kjerneområdet i Synnfjell Øst. For å sikre området mot forurensning og fall i grunnvannstand over tid, er det innført tilkoblingsstans for nye abonnenter for Synnfjell Øst.

Gjennom vannområde Randsfjorden er det tiltaksplan for kontroll av private avløpsanlegg og tiltak mot forurensning i landbruket som følges opp kontinuerlig. I forbindelse med reguleringsplaner blir det blant annet sett på både grunnforurensning, tilgang til vann og kartlegging av resipienter.

- Dokumentasjon av reduserte utslipp til luft og vann.

Etter at kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt, er det ikke gjennomført målinger på luftkvalitet. Vannprøver fra renseanleggenes utløp gjennomføres jevnlig, og peker i retning av at grepene som er gjort i fjellet har gitt grei avkastning. Renseanlegget på Dokka er nylig renoveret og tilfredsstillende nå dagens rensekrav.

- Vedtatte arealplaner (kommunedelplaner, områdereguleringsplaner)
 - Endring av reguleringsplan for Torstumo Sør
- Etterspørselen etter utbyggingsarealer og næringslivets tilfredshet med utvidelsesmuligheter/lokaliseringsmuligheter.

Det er etterspørsel etter arealer til maskinentreprenører som ønsker å bygge verksted og lagerbygg for maskiner, biler og utstyr. Det er også sporadisk etterspørsel etter utbyggingsarealer for industribygg. Vi har per i regulert 60-80 dekar næringsarealer disponibelt. Meste av dette er privat eid. En stor del av næringsarealene mangler tilgang til offentlig vann og avløp før de er byggeklare.

- Utviklingen av nye bygg med fornybare materialer og energikilder.

Det har ikke vært jobbet aktivt med dette i 2023.

De kommunale byggene er i stor grad knyttet til bioenergi som varmekilde.

Bolig og nærmiljø

Slik ser vi om vi er på rett vei

- Vekst i innbyggertallet.

Innbyggertallet i Nordre Land har i løpet av de siste åra hatt en nedadgående trend. Pr 31.12.2023 var det 6.502 innbyggere i Nordre Land kommune. Dette er 17 innbyggere færre enn året før. I Innlandet og landet for øvrig har en positiv befolkningsutvikling.

Kilde: ssb.no, tabell 01222: Befolkning og kvartalsvise endringer, etter statistikkvariabel, region og kvartal.

	2023K1	2023K2	2023K3	2023K4
Befolkning ved inngangen av kvartalet				
K-3448 Nordre Land	6 527	6 546	6 542	6 502
Fødde				
K-3448 Nordre Land	12	13	10	12
Døde				
K-3448 Nordre Land	20	23	24	31
Fødselsoverskot				
K-3448 Nordre Land	-8	-10	-14	-19
Innvandring				
K-3448 Nordre Land	8	1	2	3
Utvandring				
K-3448 Nordre Land	1	3	8	5
Innflytting, innalandsk				
K-3448 Nordre Land	65	65	68	82
Utflytting, innalandsk				
K-3448 Nordre Land	45	57	88	55
Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring				
K-3448 Nordre Land	27	6	-26	25
Folkevekst				
K-3448 Nordre Land	19	-4	-40	8
Befolkning ved utgangen av kvartalet				
K-3448 Nordre Land	6 546	6 542	6 502	6 510

- Utvikling i bygging av boenheter.

Det er stabil lav aktivitet i boligbygging i Nordre Land og antall boliger i kommunen er stabilt. Tabell 06265: Boliger, etter region, bygningstype, statistikkvariabel og år fra ssb.no viser utviklingen:

	Boliger (beboede og ubebodde)							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
K-3448 Nordre Land								
Enebolig	2 985	2 989	2 983	2 986	2 990	2 993	3 003	3 012
Tomannsbolig	156	156	156	160	160	170	186	192
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	304	304	304	304	304	304	304	304
Boligblokk	90	96	100	100	100	104	104	112
Bygning for bofellesskap	27	27	27	27	27	27	27	28
Andre bygningstyper	79	80	80	81	87	89	89	88

Det er flere boligprosjekter på gang, noe vi ser utslag på statistikken for tomannsboliger og boligblokk.

Kultur og frivillighet

Slik ser vi om vi er på rett vei

- Innbyggerundersøkelser som viser tilfredsheten med kulturtilbudet og med mulighetene for friluftsliv og fysisk aktivitet.

Det ble ikke gjennomført brukerundersøkelser på Tjenesteområdet kultur i 2023.

- Stabilt eller økende antall medlemmer i frivillige organisasjoner.

Nøyaktig statistikk for samlet antall medlemmer i frivillige lag og foreninger finnes ikke. Den eneste oversikten som gir oss en pekepinn på dette er nøkkeltallet som danner utgangspunkt for fordelingen av kulturmidler. Nøkkeltallet fremkommer ved at medlemmer over 18 år teller som 1, medlemmer under 18 år teller som 5 og medlemmer som trenger særlig tilrettelegging teller som 10. Sammenligningen av nøkkeltallet blir upresis fordi variasjoner i antallet i hver kategori kan utligne hverandre, og ikke minst fordi nøkkeltallet bare inneholder tall fra de lagene som søker om kommunalt driftstilskudd. Nøkkeltallet viser en markant nedgang fra 2010 til 2015, deretter en økning i årene 2016 og 2017, mens det i 2018 gikk noe ned, for så å stige igjen i 2019. Fra 2019 til 2020 steg nøkkeltallet noe for idrettslagene, mens det sank en god del for andre lag/foreninger, slik at totaltallet var vesentlig lavere i 2020 enn 2019. I 2021 sank nøkkeltallet for både idrett og andre lag. I 2022 steg nøkkeltallet betydelig for idrett, mens det for andre lag holdt seg på omtrent samme nivå som i 2021. Nøkkeltallene for 2023 viser en betydelig nedgang for idrettslagene, mens andre lag/foreninger hadde oppgang.

År:	Idrett:	Andre:	Totalt:
2010	9372	6275	15647
2015	6888	4791	11679
2016	7393	5379	12772
2017	7504	5410	12914
2018	7057	4866	11923
2019	7192	5467	12659
2020	7248	4416	11664
2021	6148	4037	10185
2022	7442	4056	11498
2023	6333	4864	11197

- Stabilt eller økende antall kulturarrangementer med høy kvalitet og stor oppslutning.

Det føres ingen statistikk på dette, men det er på det rene at koronasituasjonen medførte et vesentlig lavere antall kulturarrangementer av alle slag enn det som er normalt i pandemiårene 2020, 2021 og delvis i 2022. Inntrykket var også at publikumsoppslutningen om de arrangementene som ble gjennomført, var lavere enn den normalt ville ha vært. Utover i 2022 og videre i 2023 tok aktiviteten seg betydelig opp, men mange arrangører opplever nok fortsatt sviktende oppslutning fra publikum.

- Stabil eller økende oppslutning om kommunale kulturtiltak.

Kino:

Det er normalt at besøkstallet på kinoen varierer en del fra år til år, men i 2020 var besøkstallet under 1/3 av tallet for 2019. Koronasituasjonen var også hovedårsaken til at både antall titler, antall visninger og besøkstallet var så lavt som det var i 2020. Dette var også gjeldende i 2021, og man ser at mange fikk nye rutiner med å se filmer på ulike strømmetjenester. I 2022 steg besøkstallet betydelig, men var likevel vesentlig lavere enn før 2020. I 2023 steg besøkstallet ytterligere, men er fortsatt vesentlig lavere enn før pandemien. Dette er i tråd med utviklingen i landet sett under ett.

År:	Besøk:	Titler:	Visninger:
2015	7449	98	188
2016	9900	116	212
2017	7396	116	201
2018	8706	124	210
2019	7921	140	227
2020	2493	68	148
2021	2697	85	175
2022	4133	89	167
2023	4686	87	138

Bibliotek:

I 2023 var det nedgang i antall utlån, men økning i antall besøkende. Utviklingen fra 2022 var også gjeldende for 2023. Datagrunnlaget for 2023 er allikevel noe usikkert da biblioteket skiftet biblioteksystem rett før jul 2023, og noe av grunnlaget ble borte. Vi opplever ingen større nedgang i utlån i det daglige. Årsak til økte besøkstall kan ha flere grunner. En årsak er at biblioteket tok over ansvar for kommunens servicetorg høsten 2023, og dermed har fått flere fysiske besøk/henvendelser.

Nedgang i antall besøkende på arrangementer skyldes i stor grad færre muligheter for arrangementer, da biblioteket grunnet endring i tjenester ikke har ressurser til å opprettholde arrangementer. I 2022 arrangerte vi klassebesøk med alle skoleklasser i kommunen for markedsføring av Sommerles, dette hadde vi ikke kapasitet til i 2023. Biblioteket har også samarbeidet med skole om leselyst-prosjekter, samt et eget prosjekt for å øke leselyst blant innbyggerne høsten 2023. Dette er tiltak inn mot den nasjonale lesestrategien for 2024. Vi håper dette også vil bidra til økte utlånstall i 2024.

År:	Utlån	Besøk	Besøk på arrangementer
2015	36714	12200	-
2016	28128	11480	1029
2017	27776	12120	862
2018	29457	13350	2105
2019	33174	12507	1741
2020	20108	8347	809
2021	21206	8532	450
2022	20417	8941	766
2023	14480	10178	203

Kulturskole:

Året 2023 var det første året på lenge som ikke har vært direkte påvirket av pandemien. Men vi er inne i en post-korona-tid der vi ser endringer, både i hvilke kulturskoletilbud elever søker seg til og i hvordan barn og unge tilegner seg kunnskap og ferdigheter. Dette gjør at vi bl.a. har testet ut nye undervisningsmetoder slik at mestringfølelsen hos elevene ivaretas. Vi har dessverre også måtte legge ned «Visuell kunst» grunnet manglete søkning de siste årene.

I 2023 testet vi for første gang ut UKM-samarbeid mellom kulturskolen og ungdomsklubben. Vi slo sammen kulturskolens vinterforestilling med UKM. Dette samarbeidet er videreført i 2024, og det er et vinn-vinn-samarbeid. Vi klarer på den måten å opprettholde en lokal, kommunal UKM-mønstring. Mange kommuner sliter med å rekruttere kulturskoleelever til UKM. Når alle kulturskoleelever stifter kjennskap til UKM fra ung alder sikres rekrutteringen også for kommende år. Noen av eldste kulturskoleelevene får også en ekstra belønning ved deltagelse på fylkesmønstring og av og til landsmønstring.

Kulturskolerådet har i flere år jobbet med «framtidens kulturskole». Ambisjonene er mer tverrfaglig samarbeid, spesielt rundt barn og unge med ulike utfordringer og å skape nye tilbud for tradisjonelle og nye målgrupper. I 2023 har vi vært i startgropa der vi har utvekslet ideer innad, og prøvd å se for oss hva «framtidens kulturskole» vil se ut i Nordre Land. I 2024 er ambisjonene å involvere andre sektorer i kommunen og innbyggere som brenner for kulturaktivitet slik at vi kan skape noe som er både nytt og attraktivt.

År:	Antall elever	Antall elevplasser	6-15 år med kulturskoleplass
2015	205	321	25,6%
2016	224	324	24,4%
2017	239	397	27,2%
2018	208	303	27,4%
2019	176*	301*	23,0%
2020	147	226	21,1%
2021	145	241	19,3 %
2022	122	198	16,9%
2023	132	184	18,2%

* I tillegg kommer klassekorps på 4. trinn ved DBUS med lærere fra kulturskolen. Disse elevene er ikke registrert som kulturskoleelever selv om de mottar tjenester fra kulturskolen. (Vi har grunnet bemanning og mangel på egnet rom ikke klassekorps ved TBUS.)

Parken ungdomsklubb:

Parken har hatt et aktivt år med klubbkvelder på tirsdag og fredag, i tillegg har det vært klubbcafé på noen onsdager samt juniorklubb for 5. 6. og 7. trinn. På juniorkveldene lå besøket på 90 – 140 så rekrutteringen for klubben er lovende for årene som kommer.

Turene og arrangementene vi har gjennomført har vært med mange ungdommer og god stemning! Hafjell, aking i Mæhlumslia, akekveld i Leikarvoll, gokart i Snertingdal, nattklubb med nattkino på Sentrum Kino, Halloweenparty med Mr.X, 16. mai arrangement i Dokkahallen, Ung Sommer med sommerklubb og full buss til Tusenfryd. UKM (Ungdommens KulturMønstring) ble startet opp igjen etter koronatiden.

Parken hadde også tur til Oslo før jul med julegavehandling. Et aktivt år avsluttet med Juleball som ble arrangert i Lokverkstedet med 170 ungdommer som kom pyntet til fest og moro. Det ble igjen en suksess.

Ungdomsklubben har hatt gjennomsnitt besøk på 68 på tirsdager og 129 på fredager. Antall medlemmer i 2023 var 344.

År:	Medlemmer (årets slutt):	Besøk pr kveld (gjennomsnitt):
2015	289	95
2016	270	89
2017	269	84
2018	261	81
2019	259	80
2020	-	60
2021	270	115
2022	358	120

Frivilligsentralen og BUA:

Frivilligsentralen kan se tilbake på et år med faste aktiviteter som har rullet og gått pga. stabile frivillige. Mange timer med frivillig arbeid og et meget stort antall besøkende på aktivitetene. Mental Helse må berømmes for sine ukentlige godt besøkte treff med middags servering. I tillegg arrangement på stasjonen hver julekveld med middag, gaver og nissebesøk. I påsken hadde de grilling på Perrongen. Mental Helse fikk en rekke priser for sin innsats i 2023.

Elvelangs Folkestien i fakkellys 21. sept. ble dessverre avlyst pga. ødeleggelsene etter uværet «Hans». Mental Helse, Land Fjellsportgruppe/Bergtikjin, Fønix life og Nordre Land Frivilligsentral samarbeidet om, og arrangerte Verdensdagen for psykisk helse 10. oktober i Lavvotunet på Dokka. 22 helserelaterte lag/foreninger og kommunale etater hadde stands i tillegg til flere gode foredrag og underholdning. Nærmere 400 besøkende.

Frivillighetsplan ble utarbeidet og vedtatt i kommunestyret mai 2023.

Per 31. desember hadde BUA Nordre Land 1004 «medlemmer» (låntakere). BUA har 38 lokale bedrifter som bærekraftpartnere, disse ga tilsammen en støtte til utstyr og drift pålydende kr. 248.000,-.

I 2023 ga VOKKS sin årlige spons med kr. 50.000,- til hver av BUA`ene i Søndre Land, Etnedal og Nordre Land. Dette fikk god omtale i Oppland Arbeiderblad.

Frem til 31.desember har BUA vært driftet av 2 fast ansatte i hver sin 15% stilling, i tillegg til daglig leder. Det er stort behov for og BUA har dyktige og stabile frivillige under åpningstidene, 2 dager i uka fra 14.30-17.30.

I 2023 fikk BUA tildelt pris. Blant alle BUA`r i Norge fikk Nordre Land prisen for den BUA med høyest utlånseffektivitet. En pris som henger høyt.

År:	Antall brukere:	Tilgjengelig utstyrsbase:	Utlånt utstyr:	Utlåns-effektivitet:
2020	162	615	1195	1,9
2021	276	788	1717	2,2
2022	360	925	3134	3,4
2023	461	1291	5514	4,3

3. Fellesinntekter og fellesutgifter

Innenfor fellesinntekter og fellesutgifter fordeler avvikene seg som følger:

Ansvar		Regnskap i år	Budsjett inkl. endring	Avvik
17112	Konsesjonskraft	-26 873 546,44	-29 715 200	2 841 653,56
81111	Skatter	-169 443 755,56	-171 461 000	2 017 244,44
81121	Eiendomsskatt	-32 857 959,51	-33 000 000	142 040,49
82111	Statlige rammetilskudd	-305 293 676,00	-292 739 000	-12 554 676,00
82131	Statstilsk. flyktninger	-14 579 714,00	-18 200 000	3 620 286,00
82522	Kompensasjonstilskudd	-2 304 274,00	-1 900 000	-404 274,00
91111	Renter / omkostninger på lån	23 897 361,28	25 170 000	-1 272 638,72
91112	Andre renter / omkostninger	-16 357 561,58	-12 700 000	-3 657 561,58
92111	Avdrag på lån	35 196 556,00	35 607 000	-410 444,00
93111	Disposisjonsfond	1 372 500,49	-2 468 643	3 841 143,49
93121	Bundne driftsfond	347 261,00	0	347 261,00
97111	Overf.til kapitalregnskap	2 300 000,00	2 300 000	0,00

- = merinntekt eller mindreutgift

+ = mindreinntekt eller merutgift

Ansvar 17112 Konsesjonskraft er knyttet til inntektene fra salget av kommunens konsesjonskraft, 39,886 413 GWh. I 2023 ble 30 GWh av konsesjonskraften solgt til en fastpris på 77,52 øre/KWh. Resterende konsesjonskraft (vel 9 GWh), tilsvarende uttak til kommunens eget bruk, ble solgt i spot-markedet. Kjøpsprisen (OED-prisen) og innmatingskostnaden ble i budsjett antatt til 11,953 øre/KWh. Dette ble 13,13 øre/KWh. Mindreinntekter på konsesjonskraftområdet skyldes den noe høyere kjøpsprisen enn budsjettet samt lavere priser enn budsjettet på de 9 GWh som ble solgt i spot.

Utbytte fra Vokks ble kr 2,2 mill. høyere enn budsjettet og gav merinntekter på ansvaret Andre næringsformål.

Nordre Land kommune har mindreinntekter på skatter sammenlignet med budsjett på kr 2 mill. i 2023. Nordre Land hadde en nedgang i skatteinntektene fra 2022 til 2023 på 9,1 %. Kommune-Norges skatteinntekter har gått ned nærmere 10,4 mrd. Kroner eller 4,7 prosent sammenlignet med fjoråret. Nedgangen fra året før må ses på bakgrunn av at skatteinntektene i 2022 var ekstraordinært høye og hele 27 mrd. kroner større enn anslaget i Nasjonalbudsjettet for 2022. Anslagene for skatteinntekten i 2023 ble justert opp med vel 4 mrd. kroner i RNB for 2023 og ytterligere 4 mrd. kroner i NB24. Sammenliknet med NB24 viser fasiten nå at skatteinntekten kommunesektoren samlet ble om lag 3 mrd. kroner, eller 1,2 prosent høyere enn dette siste anslaget.

Statlige rammetilskudd gav totalt en merinntekt sammenlignet med budsjett på nesten kr 12,6 mill. Merinntektene er i all hovedsak knyttet til økt inntektsutjevningen som følge av mindre fall i skatteinntektene for Norge som helhet enn i Nordre Land. I tillegg er trekket for konsesjonskraft reversert. Beregnet trekk ble lagt inn på egen linje i budsjettet i 2023, som et høyprisbidrag på kr 1,9 mill., som ikke ble gjennomført pga lavere strømpriser enn høyprisbidragsordningen la opp til.

Statstilskudd flyktninger ble kr 3,6 mill. lavere enn budsjettert på fellesområdet. Frie inntekter knyttet til flyktninger er budsjettert på toppområdet, og fordeles til virksomhetsområdene som har merutgifter knyttet til bosettings- og integreringsarbeid. Budsjetterte inntekter ble oppjustert noe i opprinnelig budsjett for 2023 sammenlignet med tidligere år og utgiftssiden ble holdt på tidligere nivå på bosettingsutgiftene, derfor ble det noe mindreinntekter sammenlignet med budsjett på fellesområdet. Inntekter knyttet til flyktninger avhenger både av antallet som bosettes inneværende år, i tillegg til tilskuddene som kommer for år 2 - 5 for allerede bosatte flyktninger. Budsjettet for 2023 forutsatt at kommunen bosatte 19 flyktninger i 2023. Nordre Land kommune har bosatt 70 flyktninger i 2023, alle fra Ukraina. Av de har 7 returnert tilbake til Ukraina eller flyttet til en annen kommune. Totalt har Nordre Land kommune mottatt kr 29,2 mill. i statstilskudd knyttet til bosetting og integreringstilskudd av flyktninger knyttet til 2023. Av dette ble kr 14,6 mill. av integreringstilskuddet inntektsført på virksomhetsområdene for å dekke merutgifter knyttet til flyktningestrømmen fra Ukraina, utover de opprinnelig budsjetterte 19 flyktningene.

Renter og omkostninger knyttet til Nordre Land kommune sine lån i Kommunalbanken, KLP og Husbanken ble kr 3,7 mill. høyere enn justert budsjettert. Ved inngangen til 2023 hadde Norge en styringsrente på 2,75 %. Styringsrenten ble satt opp 6 ganger i løpet av året, og ved utgangen av 2023 hadde vi en styringsrente på 4,5 %. I tertialrapportene ble budsjettet til renter/omkostninger lån økt med kr 7,2 mill. Opprinnelig budsjett bygget på en forutsetning om gjennomsnittrente på 4,1 % for lånemassen med flytende rente for 2023. Renteutgiftene har i gjennom 2023 økt som følge av Norges Banks endringer av styringsrenten. Dette er korrigert for i tertialrapportene.

Differansen på kr 3,8 mill. på disposisjonsfondsansvaret er i hovedsak knyttet til strykningen i bruk av disposisjonsfond kr 3,7 mill. som følge av mindreforbruket i drift før strykninger. I 2023 var det opprinnelig budsjett med en avsetning til generelt disposisjonsfond på kr 8,85 mill., men som følge av de økonomiske utfordringene i 2023, var budsjettjustert avsetning 0,-. Avsetning til kraftfond var opprinnelig budsjettert med 8,849 mill. for å videreføre budsjettpraksisen der inntektsnivå på 35 øre GWh legges inn i driftsbudsjettet. Avsetningen ble redusert med 4,11 mill. i 2. tertialrapporten som følge av de økonomiske utfordringen. Dette betyr at det i 2023 ble brukt mer inn i regnskapet for 2023 enn budsjettpraksisen med handlingsregelen sier.

Det ble brukt kr 10,49 mill. av generelt disposisjonsfond i 2023, etter en reduksjon på kr 3,716 mill. som følge av mindreforbruket. Dette var vedtak om bruk i løpet av året knyttet til nye behov i 24+ med kr 6,045 mill., planprogram i Trollskogen kr 1 mill., intensjonsavtale leger kr 0,5 mill, mat i barnehage kr 0,412 mill. og redusert vannavgift pga HANS kr 0,249 mill. I tillegg finansierte generelt disposisjonsfond omtakseringsprosjektet på eiendomsskatt med kr 6 mill.

4. Årsrapport fra tjenesteområdene

4.1 Organisasjonsutvikling

I året som gikk, har organisasjonsutvikling stått overfor betydelige utfordringer og et økt arbeidspress på grunn av en rekke ekstra oppgaver, i tillegg til de faste driftsoppgavene. Eksempler på dette er flommene i juli og august hvor brukt mye ressurser fra organisasjonsutvikling i forbindelse krisestab og opprettelse av EPS (evakuert/pårørende-senter), gjennomføring av valg, planlegging og gjennomføring av ansattfest, planlegging for implementering av nytt sak og arkiv system, eiendomsskatt etc. Våre dedikerte ansatte har imidlertid møtt disse utfordringene med profesjonalitet, engasjement og en imponerende arbeidsinnsats.

Økonomi

Økonomistatus	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Totalt	40.742.061	37.346.388	91,67 %

Kommunalsjefs kommentarer om økonomistatus:

Organisasjonsutvikling har et regnskapsmessig mindreforbruk på nær kr 3,4 mill. Mindreforbruket kan i alle hovedsak relateres til IKT-lisenser grunnet forsinket oppstart av lisensbasert programvare.

Nærvær

	2023	2022
Korttidsfravær	1,7 %	1,9%
Langtidsfravær	1,6 %	2,2%
Totalt	3,3 %	4,1%

Det er en positiv utvikling i sykefraværet sammenlignet med 2022. Sykefraværet er lavt, og det er ikke vurdert tiltak utover ordinær sykefraværsoppfølging.

«Hva har skjedd i 2023»?

Personvern i Nordre Land kommune

I 2023 er det inngått et regionalt samarbeid om personvernombud, som en prøveordning. Nordre Land kommune har inngått avtale med Gjøvik kommune om personvernombud. Søndre Land kommune har inngått samme avtale. Denne ordningen vil sikre bedre kompetanse på området, og større mulighet for å dele på tvers av kommunene. Avtalen ble inngått med virkning fra 01.10.2023, og i etterkant av dette har det vært fokus på å gjøre nytt personvernombud kjent for organisasjonen.

Innkjøp av nytt system

Nordre Land kommune har gått til innkjøp av systemet DigiOrden, som er et system for struktur og oversikt over digitale systemer/ apper/ programmer. DigiOrden omhandler mer enn personvern, men personvern er en innebygd del av systemet. Alle kommunens

behandlinger av personopplysninger krever at det er skrevet en behandlingsprotokoll, og DigiOrden vil ha oversikt over disse behandlingsprotokollene. I tillegg er det krav om databehandler- avtaler for alle leverandører av systemer som behandler personopplysninger. Også disse vil det være enkelt å ha oversikt over i DigiOrden.

Roller og ansvar innen informasjonssikkerhet

Det har i 2023 vært arbeidet med å få på plass roller og ansvar innen informasjonssikkerhet i vår kommune. IKT- avdelingen har høyt fokus på IKT- sikkerhet i det daglige arbeidet. Dette krever betydelige ressurser da utfordringsbilde er i stadig endring. IKT- sikkerhet handler ikke lenger kun om teknologi, men også om å skape en robust sikkerhetskultur. Nordre Land kommune har i 2023 hatt fokus på organisering i en sikkerhetsorganisasjon og utarbeidelse av en håndbok for IKT- sikkerhet. Personvern og personvernombud er en del av dette arbeidet.

Avvik

Avvik innenfor personvern meldes i hovedsak gjennom kvalitetssystemet Compilo. Personvernombud har tilgang til alle avvik og har mulighet til å kommentere og anbefale tiltak. Vurderingen av om avvik skal meldes til Datatilsynet foretas av personvernombudet som også er den som melder inn avviket til Datatilsynet. Det følger av oppdatert prosedyre for avvikshåndtering som er tilgjengelig i kvalitetssystemet Compilo.

Antall meldte personvernnavvik i Compilo i 2023: 5.

Avvikene fordeler seg på alvorlighetsgrad slik:

- Lav: 60%
- Middels: 40%
- Høy: 0%

Antall meldte personvernnavvik til Datatilsynet i 2023: 1.

HMS- arbeid:

I 2023 har det vært gjennomført fem møter i Arbeidsmiljøutvalget, samt opplæring av alle medlemmer. Fra. 01.07.24 ble det regionalt inngått ny avtale om bedriftshelsetjeneste med AVONOVA.

Arbeidstilsynet har gjennomført tilsyn ved NAV og Furuholtet. Påleggene fra disse tilsynene ble lukket i 2023.

Nordre Land kommune som arbeidsgiver er pålagt å sikre målrettet arbeidshelseundersøkelser til ansatte innen noen grupper. I 2023 er det gjennomført helseundersøkelser for ansatte ved brann, driftsstasjonen, vann og avløp, vaktmestertjenesten og vedsenter.

I 2023 har det vært fokus på revidering og kvalitetssikring av rutiner for HMS- arbeidet i Nordre Land kommune. Kvalitetssystemet Compilo inneholder alle rutiner som skal sikre HMS- arbeidet for våre ansatte.

Disse rutinene er revidert:

- Organisering og ansvarsforhold i HMS-arbeidet.
- Arbeidsmiljøutvalg. Formål, organisering, oppgaver og rutine for saksbehandlingen.
- Rutine grunnkurs i HMS.
- Stoffkartotek, rutine og ansvar. Brukerveiledning.
- Rutine samarbeide bedriftshelsetjenesten.
- HMS rutine årsplan og årsrapport.
- Sjekkliste vernerunde.
- Mal risikovurdering etter vernerunde i Compilo.
- Rutine oppgaver og ansvar forebygging vold og trusler.
- Rutinebeskrivelse ved alvorlige hendelser.
- Håndtering og oppfølging av ansatte ved vold, trusler og alvorlige hendelser.
- Frikjøpsordning Hovedverneombud.
- Rutine ved personskade ansatte.
- Rutine ved sykdom og oppfølging av sykmeldte.
- Hjelpeskjema kartlegging av arbeidsoppgaver og tilretteleggingsbehov/muligheter.

Prosessveiledning:

Organisasjonsutvikling bistår tjenesteområdene og avdelingene med prosessveiledning etter bestilling. Prosessveiledning gis av mange ansatte i organisasjonsutvikling. To ansatte har dette særskilt i deler av sin stilling. I 2023 er det gitt bistand til prosessveiledning både på individ- nivå, gruppenivå og på tvers av grupper. Det er gitt veiledning ved bruk av ulike metoder, som for eksempel verdistrømsanalyser og risiko- og sårbarhetsanalyser.

Tilsettinger:

I 2023 har vi utlyst 114 stillinger (internt og eksternt) I snitt har det vært 4,62 søkere pr. stilling (totalt 527 søkere). Det er totalt 8 stillinger som har vært eksternt utlyst, hvor det ikke har vært søkere ved søknadsfristens utløp.

I tillegg har det blitt gjort direkte tilsettinger i henhold til lovverk og tilsettingsprosedyre, som ikke omfattes av denne statistikken.

Turnover:

I 2023 er det 50 fast ansatte som har sluttet i hele sin stilling i Nordre Land kommune. Av disse er sluttårsak fordelt slik:

- Annet arbeid/ flyttet: 40%
- Annet/ ikke kjent årsak: 16%

- Pensjonister: 22%
- Ikke arbeidsevne i stillingen: 22%

Opplæringskontor:

I løpet av 2023 hadde vi 14 løpende kontrakter. Kontraktene var fordelt slik:

6 i helsearbeiderfaget, 5 i barne- og ungdomsarbeiderfaget, 1 i byggdrifterfaget og 2 kontrakter i institusjonskokkfaget/ernæringskokkfaget.

Det ble avlagt 6 fagprøver, 2 i barne- og ungdom og 2 i helsearbeiderfaget, 1 i byggdrifterfaget og 1 i institusjonskokkfaget.

Det ble ansatt 5 nye lærlinger i 2023. 3 i helsearbeiderfaget, hvorav 1 i Menn i helseordningen. 1 i barne- og ungdomsarbeiderfaget og 1 opplæringskontrakt i ernæringskokkfaget.

Valg:

Fellestjenesten planlagt for gjennomføring av kommune- og fylkestings valg. Det er brukt mye ansatte ressurser fra organisasjon utvikling i forbindelse med forhåndsstemming.

Bolyst:

Fra januar 2023 har Land-kommunene startet et felles bolystprosjekt; Bolyst Land. Med felles nettsted, nyhetsbrev og tettere samarbeid knyttet til bolyst, kommunikasjon og omdømme. Prosjektet ses i sammenheng med kommunikasjonsstrategien til Gjøvikregionen.

Framover jobbes det med å fylle nettstedet med stadig flere aktiviteter, turinspirasjon og relevant stoff fra Land. Prosjektet har en vedtatt prosjektplan med tiltak som følges opp fortløpende i løpet av toårsperioden. Det skal skje gjennom omdømmebygging og markedsføring av Land som en attraktiv bo- og besøksregion, herunder kompetansebygging hos aktørene og fortelle de gode historiene fra Land. Vi jobber for at positiv synliggjøring og kommunikasjon som skal bidra til framsnakking, samt vise fram det gode som skjer i Land

Eiendomsskattetaksering:

Det ble i 2023 startet opp et prosjekt for ny alminnelig taksering, som følge av at det er 10 år siden sist taksering. Det skal gjennomføres besiktigelse og taksering av alle eiendommer, herunder ca. 2500 boliger, ca. 2500 fritidsboliger, ca. 400 ubebygde tomter samt alle næringseiendommer. Prosjektet ble ikke ferdigstilt i 2023, og kommunestyret vedtok i januar 2024 å videreføre takstene fra 2023 inn i 2024. Omtakseringsarbeidet fortsetter inn i 2024.

4.2 Tjenesteutvikling 0-24

I løpet av året 2023 har det blitt jobbet svært godt i tjenestene i 0-24. Flyktingestrøm, store utviklingsarbeid, endringer i stillinger og vakanser, samt utfordrende tider for barn og unge i deres miljø i tillegg til organisasjonsendringer, er faktorer og områder ansatte i tjenestene har

måttet håndtere. Det oppleves å være mange dedikerte ansatte i tjenestene, som ønsker det beste for barn og unge og kommunen de arbeider i.

Økonomi

Økonomistatus	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Totalt	167 125 121,37	166 255 497,59	99,48 %

Kommunalsjefs kommentarer om økonomistatus:

Tjenesteutvikling 0-24 har etter budsjettjustering etter første tertial, styrt mot balanse ved årsslutt. Merforbruk internt har primært ligget til flyktningetjenesten, barnehage og skole som følger av økt flyktningestrøm. Dette er fullfinansiert av integreringstilskudd.

Økt behov for spesialpedagogiske vedtak i barnehage og spesialpedagogisk undervisning i skole ble budsjettjustert etter første tertial.

Mindreforbruket skyldes i all hovedsak mindreforbruk på tiltak i barnevernstjenesten.

Nærvær

	2023	2022
Korttidsfravær	2,3%	2,8 %
Langtidsfravær	6,2 %	6,1 %
Totalt	8,7 %	8,9 %

Nærværet er forholdsvis likt som året før. Korttidsfraværet har gått noe ned. Det er fortsatt i perioder høyt fravær i skole og barnehage og tilgang til vikarer er fortsatt utfordrende.

Barnevern:

Barnevernstjenesten har fortsatt utfordringer med høyt sykefravær. Det er utfordrende for tjenesten å rekruttere kvalifisert personell, det benyttes derfor konsulenter for å sikre forsvarlig saksbehandling og reduksjon av belastning på ansatte som er på jobb. Det er tilsatt 2Xfleksibel barnevernskonsulent for å sikre tilgang på kvalifisert vikarressurs i tjenesten. Dette er tiltak som er iverksatt for å redusere negative konsekvenser av fravær og kortere vakanser i tjenesten.

«Hva har skjedd i tjenesteområdet i 2023»?

Helsesykepleiertjenesten:

På grunn av vakanse (leder) og reduksjon i stilling (jordmor) har hovedfokus vært å få tjenesten til å gå opp med tanke på tilgjengelige ressurser opp imot de oppgavene som er lovpålagte. Tjenesten har forsøkt etter beste evne å rigge seg på en slik måte at lovpålagte tjenester har blitt utført.

I starten av 2023 ble helsestasjon for ungdom forsøkt gjenopptatt etter pandemien, både på helsestasjon og på Parken. Etter 1.okt har den i midlertid ikke vært fungerende på grunn av mangel på ressurser. En helsesykepleier har tatt HFU-skole i 2023. Det arbeides med

revitalisering av helsestasjon for ungdom nå som ny leder for tjenesten har startet opp (2024).

Tjenesten har videre i 2023 prioritert arbeid med flyktning ettersom flyktningestrømmen fra Ukraina har fortsatt. Det har vært behov for å øke stillingsressursen noe til dette arbeidet.

Nytt for året er den nye lovpålagte oppgaven for kommuner, barnekoordinatorrollen. Helsesykepleiertjenesten har ansatte med denne rollen. Dette er nytt for alle i tjenesten og det må bruke litt tid på å modnes på hvordan en kan finne løsninger og hvordan oppgaver skal prioriteres.

En har i 2023 også sett at behovet er økende for helsesykepleiere i skolen. Mange elever har behov for samtaler med oppfølging og at helsesykepleier er synlig og tilgjengelig for barna på skolen. Det hender seg mange på døra som trenger en prat der og da, eller som ønsker samtaler framover. Skolehelsetjenesten er et område som bør prioriteres også fremover, i forebyggingsøyemed.

Barnehage:

Barnehageområdet har fortsatt sitt arbeid med kompetanseheving i den regionale kompetansehevingsordningen. Fokus i 2023 har vært på «lek» og arbeidet har vært tilrettelagt med samlinger og mellomarbeid lokalt for barnehagene.

I tillegg har alle barnehager, via regional kompetanseheving, hatt veiledning i den enkelte barnehage fra Høgskolen i Innlandet med egenvalgte tema for utviklingsarbeid:

- Solheim barnehage: Lek, det fysiske miljøet og de voksnes rolle.
- Mareringen barnehage: Lek, det fysiske miljøet og de voksnes rolle.
- Tonlia barnehage: Voksenrollen i uteleken.
- Furulund barnehage: Foreldresamarbeid.
- Øygardsjordet barnehage: Den voksnes rolle i leken.

Alle barnehager fortsetter med veiledning også i 2024.

Det har for enkelte av barnehagene vært ekstra fokus på arbeid med flyktningebarn. Det har vært nødvendig å sette inn ekstra ressurs, og en ser at det er nødvendig med språkkompetanse inn i barnehagen for å kunne tilrettelegge og gi barna en god start på barnehagetilværelsen i Norge.

I 2023 ble kommunens første kvalitetsmelding for barnehage utarbeidet og behandlet politisk. Kvalitetsmeldingen oppleves som nyttig og viktig for arbeidet på barnehageområdet i årene fremover. Meldingen vil legges frem årlig.

Barnehagene opplever et styrket samarbeid på tvers av tjenesteområdene og særlig med PPT. Det ble i tillegg tilsatt spesialpedagog for barnehageområdet fra 1.1.2024 (tilsettingsprosess gjennomført i 2023). Denne rollen er nå lagt til PPT og skal bidra til et ekstra fokus på spesialpedagogikk i barnehage i samarbeid med PPTs øvrige arbeid.

Det er ellers i barnehagene arbeidet med tilsyn gjennomført av barnehagemyndighet og tilsyn gjennomført av miljørettet helsevern, dette som en del av arbeid med internkontroll på området.

Skole:

På skoleområdet har det vært videre arbeid med på lederutvikling og inkluderende praksis i tråd med Fagfornyelsen i samarbeid med Høgskolen i Innlandet. Det har vært både regionale tiltak og lokale. Vi ser en økt forståelse for hvordan skolene gjennom fagfornyelsen kan jobbe med tilpasset opplæring. Dembra startet opp høsten 2023 og gir lærere, skoleledere verktøy og veiledning til å skape inkluderende skolemiljø og bygge demokratisk kompetanse. Det er også opplegg for å involvere foreldre.

Vi opplever økende utfordringer i skolen når det gjelder å inkludere alle barna i et godt læringsmiljø der alle opplever mestring. Resultater av innsatsen kan være vanskeligere å måle når utfordringer øker parallelt.

Det er flere elever som har fått vedtak om spesialundervisning. Når større andel av ressursene bindes opp i spesialundervisning, blir det mindre til ordinær undervisning. Resultatet av dette er at kommunen ikke lenger dekker lærernorm. Det er to måter å løse dette på; færre elever med spesialundervisning eller flere lærere.

Det har vært arbeidet med utvikling av språk og leseplan for skole og barnehage. Vi har hatt med Vigdis Refsahl som faglig veileder. Arbeidet med planen fortsetter i 2024.

Arbeidet med å få på plass et godkjent system for §9A i Opplæringsloven, er nå avsluttet etter tilsyn i 2022. Tilsynet ble lukket i desember 2023. Et helhetlig system med forebyggende arbeid og ulike rutiner for oppfølging av saker ligger i Compilo.

Arbeid med håndtering av vold og trusler etter Arbeidsmiljøloven startet opp høsten 2023, og fortsetter i 2024.

PPT:

PPT har i 2023 prioritert å være nok til stede og tilgjengelig ute i barnehagene og skolene. Det har hatt faste utedager fordelt på virksomhetene. Det har også vært gode rutiner på å delta på Elevoppfølgingsteam i skole, drøftingsteam i bhg, og deltakelse i kompetanseteam. Dette har PPT fått mange positive tilbakemeldinger på.

Det har også vært arbeid i flere systemsaker. Samarbeid med Statped i flere individualsaker, da enkelte saker er svært sammensatt.

To medarbeidere har gjennomført kompetanseheving i ASK (Alternativ og supplerende kommunikasjon) gjennom Statped. Leder for PPT har deltatt på «Ledelse av framtidens PPT» i regi av KS Agenda.

PPT har hatt en vakant stilling siste halvdel av 2023, noe som er krevende for ansatte og påvirker arbeidet i sakene. Stillingen har vært lyst ut flere ganger, men det er krevende å rekruttere nye medarbeidere til PPT.

NAV:

For NAV og herunder flyktningetjenesten har det vært arbeidet mye med bosetting av flyktninger. Det ble vedtatt at kommunen skulle bosette 70 flyktninger i løpet av 2023, bosettingstallet ble nådd og alle ble bosatt i kommunen i løpet av året. Det har i løpet av året flyttet 29 flyktninger ut av kommunen. Disse har enten reiset hjem til Ukraina, eller flyttet til andre kommuner.

Når det gjelder sosialtjenesten har det på grunn av vesentlig økt søknadsmengde grunnet flyktningssituasjonen vært fokus på saksbehandling for å sikre utbetalinger. Dette har måttet prioriteres og har gått på bekostning av andre oppgaver som har måttet ligge på vent. NAV har sett en økning i utbetalinger av sosialstønad generelt.

Ellers i NAV har det vært arbeidet mye med HMS og sikkerhet for å skape trygge arbeidsplasser for de ansatte. NAV-ansatte har en arbeidshverdag hvor det er fare for å bli utsatt for vold og trusler, arbeid med dette er derfor viktig og må kontinuerlig prioriteres.

I 2023 ble håndtering av startlån og bostøtte flyttet til NAV. Det er arbeidet med oppstart av dette i ny tjeneste, med rutiner og håndtering av arbeidet. Det ble flyttet midler for stillingsressurs fra 24+ til 0-24 i forbindelse med dette.

Det ble i 2023 vedtatt at NAV i Nordre og Søndre Land skal slås sammen til NAV Land med to lokasjoner. Det er brukt mye tid og ressurser på arbeid med dette. Sammenslåingen effekteres i 2024.

NAV har også vært særlig involvert i felles prosjekt «Fram i Skoa» mot utenforskap i samarbeid med Søndre Land kommune. Prosjektet, som arbeider for å hjelpe unge i utenforskap i begge kommuner, til et liv i innenforskap, fortsetter (forutsatt bevilgede skjønnsmidler) i 2024.

Tverrfaglig arbeid:

Året 2023 har vært det siste fungerende året for pilot for programfinansiering 0-24. Det har derfor vært mye arbeid med sluttrapporteringer og avslutning av piloten. Sluttrapporteringen viser at selv om vi er kommet et godt stykke på vei, har vi fortsatt mye å arbeide videre med. Det tverrfaglige fokuset og arbeidet slutter definitivt ikke med piloten, dette er noe som må ha stort fokus videre.

I 2023 har det blitt arbeidet med å videre implementere BTI og stafettlogg ute i tjenestene. Det er lagt en plan for dette arbeidet videre. I tillegg har kompetanseteam hatt flere og flere saker og oppleves nå som et godt fungerende team. Både familieveiledere og ungdomscoach har hatt mange brukere i sine porteføljer. Det er fortsatt fokus på evaluering og justering av tiltakene underveis.

Ledergruppa i 0-24 har også jobbet målrettet sammen gjennom året, og det oppleves som en ledergruppe med stor takhøyde og god kjennskap til hverandre. Særlige fokusområder det jobbes tett med er det forebyggende arbeidet, utviklingsarbeid i fellesskap samt økonomi/økonomistyring/budsjett. Det er i 2023 opprettet et eget møtefora for styrere og rektorer med mål om å skape enda tettere samarbeid mellom skole og barnehage. Dette samarbeidet skal videreutvikles fremover og er et tiltak i det tverrfaglige fokuset i 0-24.

Som særskilt prioritet i det tverrfaglige arbeidet har vi kompetanseløftet. Dette er et nasjonalt tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten. Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole. Dette er et regionalt arbeid som Nordre Land deltar i, men konkrete tiltak i praksisfeltet starter først opp i 2024. De konkrete tiltakene som er planlagt for Nordre Land er utvikling av foreldresamarbeid i hele 0-24 og samtalegrupper for elever på 5. trinn.

Barnevern:

Det er gjennomført organisasjonsgjennomgang etter mandat fra samarbeidsrådet med påfølgende anbefalinger fra KSK. Ny organisering ble iverksatt 1. februar 2023, anbefalte og prioriterte tiltak etter organisasjonsgjennomgangen er iverksatt. En forutsetning for å nå mål om reduserte kostnader i barnevernet er redusert saksmengde. Saksmengden i barnevernet påvirkes av flere faktorer som blant annet innstrøm i form av bekymringsmeldinger, tilgang på og effekt av forebyggende tiltak i kommunen samt i hvilken grad vi lykkes med tverrfaglig samarbeid, både for å sikre rett hjelp til rett tid og for å unngå at barnevernet løser andre tjenesters oppgaver.

Barnevernet har i 2023 hatt økt innstrøm, samtidig henlegges et høyt antall bekymringsmeldinger etter endt undersøkelse. Dette indikerer at flere saker kunne vært løst på lavere nivå. Konkrete tiltak og prosesser i barnevernet som skal bidra til å få kontroll med saksmengden i barnevernet er fortsatt tett oppfølging av anbefalte tiltak jf KS organisasjonsgjennomgang, utadrettet virksomhet, endringsarbeid i mottak, fortløpende avslutte tiltakssaker samt ytterligere heving av terskel for når barnevernet iverksetter hjelpetiltak, jf kjernebarnevernet. Målet er at disse tiltakene samlet på sikt skal bidra til redusert saksmengde og dermed redusert arbeidsmengde som kan bidra frigjøre noe kapasitet i barnevernet. Flere av tiltakene er i tidlig omstillingsfase og med innstrøm som vi har hatt i 2023 er det for tidlig å se effekt av tiltakene.

4.3 Tjenesteutvikling 24+

Det er tilsatt to nye fastleger i 2023 i kommunen. Flere medarbeidere har tatt fagutdanninger og videreutdanninger i 2023. Det er et ytterligere søkelys på digitalisering, Iloq er installert og satt i drift i 2023 og nattugler er det startet testing av med godt resultat. Boligkontor er samlokalisert med Tildelingskontoret som nå heter Tildeling og koordinering. Ledere i 24+ deltar i på «God ledelse i praksis» i regi av statsforvalteren i Innlandet som er et opplæringsprogram knyttet til forskrift om ledelse- og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.

Økonomi

Økonomistatus	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
	230 405 840,88	228 231 629,08	99,06 %

Kommunalsjefs kommentarer om økonomistatus:

Budsjett og regnskap for tjenesteutvikling 24+ har vært krevende i hele 2023. Det er et høyere reelt merforbruk i 2023 sammenlignet med 2022. Budsjett og regnskap for 2022 og 2023:

2023		2022	
Vedtatt budsjett for 2023	199 576 000	Vedtatt budsjett for 2022	186 813 000
Bevilling i sak 20/23 februar 2023	3 746 938	Økt ramme 24+ corona sak 49/22	3 820 000
Bevilling sak 54/23 pkt r juni 2023	2 091 446	Økt ramme 24+ sak 49/22	1 300 000
Økt ramme 1 tertial sak 54/23 punkt p	6 383 000	Økt ramme 24+ sak 62/22	3 800 000
Økt ramme 2 tertial sak 67/23 pkt d	11 100 000	Lønnsnett 2022 i 24+	3 838 508
Lønnsnett 2023 for 24+	7 508 456	Revidert budsjett 2022	199 571 508
Revidert budsjett 2023	230 405 840	Regnskap 2022	204 724 511
Regnskap 2023	228 231 629	Merforbruk 24+ i 2022	5 153 003
Mindreforbruk *	-2 174 211		
Regnskap 2022	204 724 511	Regnskap for 2021	194 551 469

*mindre forbruket i 2023 er som følge av økt ramme i 2023 som Tjenesteutvikling 24+ har holdt seg innenfor. Den økte rammen utgjør totalt kr 17 483 000. Det er brukt kr 15 308 789. Mindre forbruket utgjør kr 2 174 211. Dersom ramma i 1 og 2 tertial ikke var tilført ville merforbruket for 24+ i 2023 vært kr 15 308 789.

Årsaken til merforbruk er:

- Økte kostnader til drift- og vedlikehold samt drivstoffutgifter til tjenestebiler – priser og flere tjenestebiler
- Økte kostnader til medisinsk forbruksmateriell etter en stor økning i markedet
- Det er høyere kostnader enn budsjettet på vikarposter og overtid
- Mangel på vikarer medfører økt bruk av overtid.
- Det er brukt mer overtid i 2023 sammenlignet med 2022.
- Det ble besluttet innkjøpsstopp og det ble også innført ansettelsesstopp for å redusere merforbruket.
- Driftsinntekter viser mindre inntekter på brukerbetaling for praktisk bistand.

Revidert budsjett for 2022 er tilsvarende vedtatt budsjetttramme for 2023. En medvirkende årsak til merforbruket er innsparingskravet Tjenesteutvikling 24+ får for å bidra til og sørge for at kommunen leverer et budsjett i balanse. Det er behov for større endringer og omstillinger i 2024 og årene fremover som også innebærer strukturendringer for å møte framtidens utfordringer både når det gjelder mangel på helsepersonell og økonomi.

Tjenesteutvikling 24+ søker tilskuddsmidler der dette er mulig for å bidra til å utvikle tjenestene til det beste for tjenestemottakere og innbyggere i kommunen. Tabell under viser hva som er brukt i 2023. Enkelte ordninger som har avsetning i fond, for videre bruk 2024.

Tilskuddsmidler brukt i 2023		Sum
	Pårørendeskole for pårørende til personer med demens	35 000,-
88342	Midlertidig styrking av lavterskeltilbud innen psykisk helse	86 892,-
88302	Kommunalt rusarbeid, overgangsordning. Siste året er 2024.	637 633,-
88308	Kommunalt rusarbeid, ny innretning. Avsetning kr. 373 218,-	326 782,-
88364	Kompetanse og innovasjonstilskudd, inkl. opplæring BPA	484 000,-

	Tilskudd til utdanningsstøtte og refusjon av opplæringsutgifter tilknyttet BPA ordninger. (+ bruk av fond kr. 350 000,-)	
88345	Internkontroll og oppgavedeling. Prosjekt for innføring av elektroniske pasientsikkerhetstavler. Avsetning kr. 488 994,-	66 006,-
88367	Kompetansehevende tiltak i tjenestene til personer med utviklingshemming. Fase 2: Intern revisjon av veilederen Gode helse og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming.	604 000,-
88344	Friskliv 2023. Avsetning kr. 189 982,-	60 018,-

Nærvær

	2023	2022
Korttidsfravær	2,4%	3,0%
Langtidsfravær	10%	8,6%
Totalt	12,3%	11,7%

Totalen i nærværstabellen er avvikende som følge av desimaler.

Korttidsfraværet har gått ned med 0,6. Langtidsfraværet har gått opp med 1,4. Årsakene til sykefravær er sammensatte. Høyt sykefravær er en del av utfordringsbildet og ledere bruker mye tid på oppfølging av fravær og medarbeidere, og til å skaffe vikarer. Ledere følger opp sykemeldte og legger tilrette med arbeidsoppgaver og arbeidstid så langt det er mulig, slik at den sykemeldte kan være helt eller delvis i arbeid. Det har vært god dialog og samarbeid med fastlegene og NAV samt arbeidslivssenteret i arbeidet. (Partsamarbeidet med medbestemmelsesmøter i avdelingene?)

«Hva har skjedd i tjenesteområdet i 2023»?

Tjenesteutvikling 24+ har hatt et innholdsrikt år. Det er fattet 1154 vedtak av Tildeling og koordinering, Landmo har hatt 230 tjenestemottakere som i løpet av året har fått tjenester i institusjon og hjemmetjenesten Dokka og Torpa har utført tjenester til 403 tjenestemottakere.

Fastlegetjenesten:

Intensjonsavtale for fastlegeordningen ble vedtatt i kommunestyret i sak 50/23. Kommunen har i etterkant av det rekruttert to nye fastleger. Det er behov for å rekruttere ytterligere to fastleger til for å kunne iverksette intensjonsavtalen. Fastlegekontorene vil i løpet av de neste fire år har behov for å rekruttere ytterligere to fastleger som følge av naturlig avgang. Det er inngått samarbeidsavtale med Beitostølen Helseportsenter for at fastleger som er under spesialisering til allmennmedisin (ALIS) kan ta institusjonstjenesten der, alternativet er Sykehuset Innlandet. Kommunen har sagt ja til å ta imot leger som er i spesialisering til fysikalsk medisin og rehabilitering i tilsvarende institusjonstjeneste ved fastlegekontor i kommunen fra Beitostølen helseportsenter.

Interkommunalt samarbeid:

Helseregionen Gjøvik/Hadeland har utarbeidet en handlingsplan med tiltak opp mot satsningsområdene. I 2023 har det i helseregionsamarbeidet vært søkelys på flere satsningsområder. Blant annet samarbeidsavtalen i regionen, vertskommunesamarbeid knyttet til FACT Gjøvik/Toten/Land, helhetlig regional innsatstrapp og samarbeid med

helsefellesskapet som inkluderer samarbeidsavtaler mellom Sykehuset Innlandet og kommunene i Innlandet og. Det er utarbeidet en årsrapport for 2023.

FACT team Toten/Land og FACT team Gjøvik ble slått sammen til ett team for et utprøvningsår i 2023 med Gjøvik som vertskommune. Det har fungert godt og arbeidet videreføres i 2024 med mål om permanent drift fra sommeren 2024.

Ledelse:

Alle ledere i 24+ har deltatt på LedPRO som har vært en felles ledersatsning i kommunen for samtlige personalledere. Utdannelsen er i det vesentligste gjennomført samlingsbasert i kommunen og at de som har hatt ansvar for studiet har kommet til kommunen. Det var frivillig å ta eksamen, for de som gjorde det utgjorde studiet 30 studiepoeng. Lederutdanningens innhold skal brukes i det videre arbeidet i kommunen.

Alle ledere og fag – og kvalitetsutvikler har siden høsten 2023 deltatt i ett opplæringsprogram, God ledelse i praksis, i forskrift om ledelse- og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. Statsforvalteren Innlandet og USHT (utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester) Innlandet samarbeider om opplæringen der målet er å øke kunnskapen om systematisk styring og ledelse med utgangspunkt i veilederen til forskriften, og hvordan bruke denne i hverdagen som leder. Det blir utviklet et e-læringsprogram som blir et godt lederverktøy fremover som vil være klart i løpet av første halvår 2024.

Kompetanse:

HLR: Innkjøp av 4 stk. dukker til opplæring og repetisjon av hjerte- og lungeredning. Felles regional prosedyre med lokal tilpasning for å tilrettelegge for enkel gjennomføring på egen arbeidsplass. Disse kobles til app som gir tilbakemelding på utført aktivitet.

VR briller: Gjennomført og avsluttet prosjekt i samarbeid med Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester for ansatte på Landmo innen observasjonskompetanse m.m. Opplæring i bruk av brillene er videreført i hjemmetjenestene.

Forflytning: Utarbeidet felles rutine i Gjøvikregionen (ReKs) for opplæring innen forflytningsteknikk.

Intern undervisning/faglunsj: Det er avholdt et stort antall internundervisninger og faglunsjer for helsepersonell med variert innhold etter innspill og behov i de ulike avdelinger. ABC løp innen demens og psykiske lidelser, 48 helsepersonell har fullført 1-2 årig kompetanseheving.

Utdanning:

Tjenesteutvikling 24+ har flere medarbeidere som har fullført utdanning i 2023 og mange er i et utdanningsløp

Type utdanning	Fullført	Under utdanning
Helsefagarbeider	11 medarbeider har tatt fagprøve	15 medarbeidere er under utdanning
Institusjonskokk	1 medarbeider har tatt fagprøve Landmo kjøkken	
Fagskoleutdanning	2 medarbeidere har fullført	7 medarbeidere er under utdanning

Sykepleie	3 medarbeidere har fullført	7 medarbeidere er under utdanning
Vernepleier		1 medarbeider er under utdanning
Praksisveilederutdanning	5 sykepleiere har fullført	
Sykepleier		9 sykepleiere er under ulike etter- og videreutdanninger
Lederutdanning	12 leder har fullført	
Akuttmedisinsk etterutdanning for helsefagarbeidere	10 helsefagarbeidere har fullført	

Kommunebarometeret viser at Nordre Land har 85,7% av de ansatte fagutdanning innenfor helse og omsorg, en liten nedgang fra 2021.

Digitalisering - velferdsteknologi

Anskaffelse av Iloq digitalt låsesystem for nøkkelbokser i hjemmetjenesten istedenfor nøkler har gitt økt sikkerhet og ingen frykt for at nøkler er på avveie. Denne digitale nøkkelen gir mulighet til å bruke telefonen til å åpne nøkkelboks med en egen app. Det er tillegg kjøpt inn små skap med samme låssystem til oppbevaring av medisiner i hjemmet. Systemet sikrer også at det kan kjøres ut logg på når og hvem som har vært hos tjenestemottakere og åpnet skap til oppbevaring av medisiner. Utskiftning og økning fra 8 til 20 elektroniske medisindispensere i hjemmetjenesten.

Mottok i desember en forespørsel fra Gjøvik kommune om å være med i et prosjekt for utprøving av Nattugler med digitale natt tilsyn utført av responscenter. Nattugla er et verktøy for visuelt digitalt tilsyn som benyttes av helsepersonell for trygg og sikker oppfølging av tjenestemottakerne. Løsningen består av smart kamera med anonymisering som har den beste tilgjengelige sikkerheten som finnes i markedet. Høytaler med krystallklar lyd gir mulighet for toveis kommunikasjon. Nattugla har en rekke smarte alarmer som gir varsler ved definerte hendelser. Disse alarmene gjør at Nattugla er en trygg og innovativ løsning for institusjoner, omsorgsboliger og hos hjemmeboende der kommunen ønsker å utføre digitalt tilsyn. Søkt midler i Helseteknologiordningen.

Elektroniske pasientsikkerhetstavler.

Det er bestilt 4 lisenser for oppstart av prosjektet. Det er samtidig kartlagt kompetanse innenfor sykepleieferdigheter og Geric (journalssystemet i helse- og omsorg). Det er innvilget delvis prosjektmidler i forbindelse med arbeidet innen kartlegging og oppgavedeling.

Oppgraderte møte/kursrom - videokommunikasjonsutstyr.

Møteromsutstyr i flere avdelinger for å legge til rette for samarbeid, utviklingsarbeid og deltakelse i for eksempel webinar via teams.

Tovertafel (det magiske bord) er tatt i bruk på dagsenteret i miljøarbeidertjenesten.

Felles regional anskaffelse for velferdsteknologisk plattform.

I regionalt samarbeid ble det i 2022 vedtatt å iverksette et prosjekt for å realisere en felles anskaffelse av velferdsteknologiplattform (utstyr, plattform, respons) i Gjøvikregionen sammen med Gran og Jevnaker. Deretter skal prosjektet følge implementeringen av valgte

løsninger for plattform, teknologi og tjenester og sikre gevinstrealiseringer av arbeidet i perioden 2023 - 2024.

Psykisk helse- og rustjenesten

Tjenesten har vært med på personalmøter og planleggingsdag med barnehagene, med søkelys på mestring og ivaretagelse av egen helse. Tjenesten har også hatt internundervisning med ulike tema for medarbeidere på Landmo. Det har også vært deltakelse fra tjenesten på VIP (Psykisk helse i skolen) på Dokka videregående skole. Medarbeidere i psykisk helse- og rustjenesten har sammen med helserådgiver på videregående skole vært inne i alle førsteklasse og informert/undervist om psykisk helse. Hjemmesida er oppdatert på slutten av 2023 med informasjon om de tilbud tjenesten gir.

Assistert selvhjelp

Er et lavterskeltilbud i kommunen og er et nettbaserte mestringsverktøy som inneholder informasjon, engasjerende øvelser og oppgaver som kan skal hjelpe tjenestemottakere med å utnytte perioden en er i oppfølging best mulig. Verktøyet er en strukturert behandlingsmetode for ulike lettere og moderate psykiske vansker. Det handler om å aktivere sine iboende ressurser, og utnytte tiden mellom kontaktpunktene på best mulig måte. Oppfølgingen har søkelys på hjemmearbeid, og egeninnsats er derfor avgjørende for utbytte. Assistert selvhjelp tilbyr over 20 ulike programmer. Kurset er nettbasert.

Psykisk helse- og rustjenesten har i tillegg til Assistert selvhjelp etablert flere lavterskeltilbud siste år, som utvidelse av ungdomsgruppa til to dager i uka samt gruppe for de mellom 30-50 år. Her er målet å fremme god psykisk helse, med søkelys på mestring, samvær og tilhørighet.

Tjenesten har søkelys på tidlig innsats. Kargruppa og Mindfullnes er tilbud som har fått økt deltagelse siste år. Det er gjennomført to KID/KIB-kurs med 20 deltagere (KID = kurs i depresjonsmestring og KIB = kurs i belastningsmestring)

Psykososialt kriseteam

Det er ny sammensetning av psykososialt kriseteam i fra høsten 2023. Teamet består av leder psykisk helse- og rustjenesten, ledende helsesykepleier, representant fra NAV, kommuneoverlegen, prester og ytterligere to medarbeidere i psykisk helse- og rus tjenesten. Teamet har vært i aktivitet ved fem hendelser i 2023. Det er i stor grad Gjøvik interkommunale legevakta som rekvirerer psykososialt kriseteam som ivaretar pårørende til det ordinære hjelpeapparatet kan overta på følgende virkedag.

Barn som pårørende 2023.

Det blir gjennomført kvartalsvis gjennomgang av alle barn som pårørende i psykisk helse og rustjenesten. Helsepersonelloven fikk inn et nytt lovkrav i 2019 om helsepersonellens plikt til å bidra til å ivareta barn som pårørende til foreldre og søsken. Helsepersonellens plikt gjelder også overfor barn som er etterlatte etter foreldre og søsken. I tillegg til den enkeltes kontinuerlige søkelys på barna i hver sak. De som kategoriseres på nivå gult kan gjerne ha flere tjenester, og ha etablerte samarbeidsgrupper rundt barnet/familien der tjenesten vår også kan være representert. Grunnet tverrfaglig/flerfaglig samarbeid så er barna vurdert ivaretatt og dermed befinner seg på nivå gul og ikke rødt. De som kategoriseres på rødt: I en familie er barnevern inne i forhold til ett barn, er det flere barn i familien som ikke er barnevernet er inne for, vil bekymringen fra psykisk helse- og rustjenesten vurderes som rødt på begge barna.

Måned i 2023	Totalt antall barn	Grønt	Gult	Rødt
Januar	64	16	36	11
Mars	70	23	30	15
Juli	77	26	30	13
Oktober	79	28	40	9

Hjemmetjenesten Dokka og Torpa

Hjemmetjenesten har gjennom året arbeidet ut ifra et mandat «Hjemmetjenesten i Nordre Land – Rusta for framtida?», der hovedfokus har vært økt samhandling mellom avdelinger. Det har vært bred involvering av medarbeidere, tillitsvalgte og vernetjenesten med utgangspunkt i følgende spørsmål;

Hva skal til for å sikre et arbeids – og fagmiljø som beholder og rekrutterer medarbeidere?

Hvordan kan tjenesten organiseres;

- til det beste for innbyggere i Nordre Land kommune?

- for å sikre forsvarlige og bærekraftige tjenester til de som har behov for hjemmetjenester?

Det er gjennomført fellessamlinger med alle medarbeidere der innspill og tiltak i videre arbeid ble prioritert.

Ekstremværet Hans

Under ekstremværet var tjenesteutvikling 24+ involvert både for å ta hånd om innbyggere, tjenestemottakere som måtte evakueres og bidra til forsvarlig drift. En avdeling som ble lagt ned i 2022 ble tatt i bruk for evakuering av innbyggere og av Åsligata barne- og avlastningsbolig. Når kommunen ble rammet av brudd på vannledning ble det kritisk for Landmo og nødvendige tiltak ble iverksatt både med tilførsel av vann til å utføre arbeidet og drikkevann. Landmo fikk god hjelp av Røde kors til å bære vann i bøtter fra vanntank ut til toalett på alle pasientrom og toalett for personalet. Landmo ble prioritert for å få vann raskt tilbake av hensyn til hygiene og forsvarlig drift. Det ble gjort en imponerende jobb fra alle medarbeidere og ledere under ekstremværet og i uker og måneder som følge av manglende vann en lengre periode og at det ikke var drikkevann i kranene.

Omstilling og endringsarbeid i helse- og omsorgstjenestene

Ledere, hovedtillitsvalgte, hovedverneombud og andre ressurspersoner har deltatt i endrings- og utviklingsarbeid med KS-Konsulent for å få kunnskap om hvordan Tjenesteutvikling 24+ driftes, handlingsrom og muligheter for endring og omstillingsarbeid. Det er også jobbet med fire ulike mandater som også mange av medarbeiderne har deltatt i for å samarbeide på tvers av avdelinger.

Innovativ bemanningsledelse – Rusta for framtida?

Rekruttering og beholde arbeidskraft er en viktig oppgave, det er krevende og det stiller oss overfor større utfordringer enn tidligere. To avdelinger har startet med årsturnus som innebærer at medarbeidere har planlagt inn hvordan de jobber, ferie og høytidsfri over et helt år. Det planlegges med at flere avdelinger starter med årsturnus fra høsten 2024. Alle turnusområder vil bli inkludert i årsturnus på sikt. Tjenesteutvikling 24+ har dyktige

medarbeidere og ledere som vil hverandre vel og som gjør en svært god innsats for å yte gode tjenester med god kvalitet for innbyggerne.

Året ble avsluttet med planlegging av kommunens satsning på helhetlig innsatstrapp som blir tverrsektorielt i kommunen med oppstart i starten av januar 2024

4.4 Samfunnsutvikling

2023 har vært sterkt preget av tørke på forsommeren og flomhendelser i juli og august. Dette toppet seg med ekstremværet Hans som ga utfordringer når flommen var her.

Utfordringer og arbeid med utbedring av skader etterpå har vært tilnærmet like store og ser ut til å måtte pågå over lang tid og vil kreve store ressurser av Samfunnsutvikling.

Økonomi

Økonomistatus	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Drift	6.528.224	66.711.471	101,81
Selvkost	-6.910.381	-6.152.125	

Kommunalsjefs kommentarer om økonomistatus:

Strømprisene var høye i 2023. Dette har påvirket flere av områdene innen samfunnsutvikling, både innen eiendom og gatelys. De fleste kommunale bygg har fyringskilde fra bioenergi der kostnadene pr kwh har vært tilsvarende som tidligere år.

Det er også et merforbruk på brøyting. Dette skyldes hyppige snøfall vinteren 2023.

Det er gjort tiltak for å redusere merforbruket. Vi har noe innsparing på vakanser samt redusert noe på vedlikehold av veger og bygningsmasse.

Nærvær

	2023	2022
Korttidsfravær	2 %	2 %
Langtidsfravær	7,2 %	9,5 %
Totalt	9,2 %	11,4 %

Det er noe lavere sykefravær, både for kort- og langtidsfravær i 2023 sammenlignet med 2022. Situasjonen rundt koronapandemien har normalisert seg og sannsynligvis forbedret statistikken noe.

«Hva har skjedd i tjenesteområdet i 2023»?

Byggeprosjekter:

Klemosæterhøgda høydebasseng som er et viktig tiltak for å sikre vannforsyning til eksisterende og fremtidige fritidsboliger. Arbeidet er igangsatt og forventes ferdigstilt i august 2024

Når det gjelder parkeringsplass i Torpa er oppgradering av parkeringsplassen ferdig planert, det som gjenstår er snarvegen opp til Mariringen. Planen er å ferdigstille plassen våren 2024 med lys og asfalt. Reetablering av ballbingen ligger også inne i prosjektet og ferdigstilles samtidig. Avhengig av hvilke tiltak som velges for Mariringen kan det hende asfaltering blir utsatt.

Utbyggingsplaner

Synnfjell øst - utbyggingsavtaler

Det er gjennomført forhandlinger om utbyggingsavtaler i Synnfjell Øst. Kommunen har lagt frem et utkast til avtale som har vært gjenstand for forhandlinger. Det har ikke vært mulig å oppnå enighet om en utbyggingsavtale som alle parter kan gå inn i. Det vil derfor bli jobbet med andre måter for finansiering av utbyggingen av infrastruktur i Synnfjell Øst.

Boligprosjekter

Det er flere boligprosjekter som er under planlegging i Dokka. Av disse kan nevnes Braskerudlia, tomter i Gjefle næringspark, Trollskogen, Meierikvartalet, Torstumoan.

Det er under arbeid en boligstrategi for å kunne prioritere og tilpasse disse prosjektene inn mot innsatstrappa.

Næringsarealer

Nordre Land kommune har hatt mangel på byggeklare næringstomter. Det er derfor under planlegging flere større arealer til dette formålet. Av disse kan nevnes Gjefle næringspark, tidligere Dokken grustak, Vinjarmoen.

Av andre utbyggingsplaner kan også nevnes at reguleringsplan for Rosteinvegen blir ferdigstilt og formålet er bygging av ny politistasjon. Landmoområdet er i oppstartsfasen for regulering med hensikt å legge tilrette for barneavlastningsboliger. Flomtiltak langs Dokkaelva skal reguleres og i den forbindelse planlegges også at Dokka camping tas inn i denne planen.

Det er også jobbet med en utredning om lokaler til brann og redning samt teknisk drift og eiendom.

Landbruk

På landbruksområdet har utfordringene knyttet til vær preget avdelingens arbeid. Avlingssvikt forårsaket av forsummertørke har vært betydelig i 2023. Etter flommen i juli og august har det i tillegg vært stor pågang både på avlingssvikt og naturskadeerstatninger. Spesielt naturskadordningen har vært krevende på grunn av omlegging av denne ordningen. Det har vært usikkerhet rundt praktisering av ordningen samt at Landbruksdirektoratet som er myndighet på området har begrenset kapasitet.

Flommen medførte brudd på flomvoller mot dyrket mark langs Etna og Dokka/Etna. Store arealer med dyrket mark er skadet av flommen og flomvollene må repareres før vårfloppen i 2024 for å unngå at skadene forverres. Finansiering av reparasjoner av NVE's flomvoller mot dyrket mark viser seg å ikke dekkes av noen av de statlige ordningene. Ansvar for reparasjonene vil derfor tilfalle enten grunneier eller kommune.

Flomhendelser 2023

Flommen i juli og august 2023 medførte stor slitasje på mannskapene i perioden flommen pågikk. I tillegg forårsaket den betydelige skader på infrastruktur i kommunen. Det var skader på vann og avløpsledninger, pumpestasjoner, veger, eksisterende flomsikringstiltak. Flommen avdekket også svakheter i infrastrukturen som må utbedres.

Spesielt kritisk var bortfall av vannforsyningen på Dokka. Det ble iverksatt strakstiltak for å sikre vannforsyningen, men flomhendelsen medførte endringer i vannkilden som ga forurenset drikkevann. Betyggende drikkevannsforsyning var ikke på plass før 20/10.

Arbeidet med utbedring av skader etter flommen har tatt mye tid og det er svært krevende med uforutsigbare statlige ordninger for finansiering av istandsetting (naturskadeerstatning, krisetiltaksmidler NVE, skjønnsmidler).

Selvkost

Vann- og avløpsanleggene i Spåtind og Synnfjell øst ble overtatt i 2017 og 2018. Tilstanden til de eksisterende anleggene er ikke tilfredsstillende hverken med hensyn til kapasitet eller nødvendige godkjenninger.

Høsten 2021 ble det innført tilkoblingsstans i Synnfjell, og alle vannkilder, resipienter og utslippstillatelser ble kartlagt. Kartleggingen viste at de fleste anlegg krever oppgradering for å kunne øke antall påkoblede fritidsboliger. Nye reguleringsplaner for fritidsbebyggelse og infrastruktur følger opp kommunedelplan Synnfjell Øst og regulerer fremtidsrettede løsninger for vann og avløp i fjellet.

Utbygging av infrastrukturen må tas over noe tid og finansiering av disse anleggene må gjennomføres slik at det blir gjennomførbart både for kommunen private utbyggere.

5. Finans

Året vi har lagt bak oss ble preget av krig, rekordraske renteøkninger for å få bukt med galopperende inflasjon og nok et tilbakeslag for klimaet og naturen med temperaturrekorder og mye ekstremvær både globalt og nasjonalt. Den gode nyheten er at renteøkningene ser ut til å ha hatt effekt, og man antar nå at rentetoppen er nådd og at de første rentekuttene kan komme i 2024, slik at man muligens er på vei over i et roligere farvann. Situasjonen i Ukraina og Midtøsten, og usikkerhet knyttet til videre økonomisk utvikling, har medført en vedvarende usikkerhet i rentemarkedet.

2023 var et år med en store endringer i renten. I Norge gikk vi fra styringsrente på 2,75 % ved inngangen til 2023 til å ende året med styringsrente på 4,5 prosent. Årsakene bak kronesvekkelsen er sammensatt. Raskere rentehevinger i utlandet enn her hjemme og en markant nedgang i energiprisene fra fjorårets ekstraordinære nivåer har rammet kronekursen. Høyere usikkerhet om ferden av verdensøkonomien framover er heller ikke godt nytt for krona.

Oslo Børs steg nær ti prosent i 2023 som nådde ny all-time high i oktober. Hovedindeksen lå om lag i null så sent som i juli, så det vesentligste av oppgangen har altså kommet etter dette. Flere sektorer har hatt solid revansje i 2023 etter tunge fall i 2022. 2023 har vært preget av betydelige svingninger, der inflasjon og renter også i 2023 må sies å ha hatt avgjørende betydning. Kronekurs, oljepris og råvarepriser vært utslagsgivende for Oslo Børs. Fallende kronekurs er isolert sett gunstig for inntjeningen til selskaper med høy andel eksport, oljepris er selvsagt viktig for børs kjempene Equinor, Aker BP og Vår Energi, mens råvarepriser slår rett inn på bunnlinjen til industrikonsern som Yara, Elkem og Norsk Hydro.

For Nordre Land kommune har plasseringene i finansmarkedet samlet gitt en god avkastning i 2023, etter at vi opplevde negativ avkastning i fjor. Porteføljen hadde samlet sett en avkastning på 7,93 %. Pengemarkedet hadde en lavere avkastning enn det aksjemarkedet hadde i 2023, som hadde avkastning på gode 13,81 %. Det var nordenfondene som hadde en størst avkastning. Obligasjonsfondet har lav kredittrisiko og derfor også lavest avkastning på 3,83 %. 2022 1,78 %.

Fond	Markedsverdi	Kostpris ¹	Urealisert gevinst/tap	Resultat	
				Siste måned ²	Hittil i år ²
Aksjefond					
DNB Norge Selektiv A	6.118.750,16	1.000.000,00	5.118.750,16	-9.842,45	629.829,01
DNB Miljøinvest A	1.618.840,59	500.000,00	1.118.840,59	142.377,24	173.739,93
DNB Norden B	4.636.378,81	1.000.000,00	3.636.378,81	62.231,03	697.649,39
Sum Aksjefond	12.373.969,56	2.500.000,00	9.873.969,56	194.765,82	1.501.218,33
Obligasjonsfond					
DNB Obligasjon 20 Z	0,00	0,00	0,00	0,00	16.197,21
DNB Obligasjon 20 B	3.724.577,61	3.746.756,14	-22.178,53	65.063,77	137.554,35
Sum Obligasjonsfond	3.724.577,61	3.746.756,14	-22.178,53	65.063,77	153.751,56
Likviditetsfond					
DNB Likviditet Kort C	16.772.166,45	16.744.339,62	27.826,83	80.743,81	761.075,07
Sum Likviditetsfond	16.772.166,45	16.744.339,62	27.826,83	80.743,81	761.075,07
Totalt	32.870.713,62	22.991.095,76	9.879.617,86	340.573,40	2.416.044,96

Det har ikke vært noen endringer i de alternative plasseringene i 2023.

Nordre Land kommune lånte i 2023 kr 30 mill. i Husbanken til videreutlån via startlånordningen. Låneopptaket i Husbanken ble foretatt i mars med en flytende rente på 2,990 %. Lånet avdras over 30 år. I desember ble det lånt kr 18,145 mill. i Kommunalbanken for finansiering av ordinære investeringer i 2023. Lånet har 20 års avdragstid flytende rente (p.t-rente), som på tidspunktet for låneopptaket var på 5,576 %.

Ved utgangen av 2022 hadde 33,97 % av Nordre Land kommune sine totale innlån fastrentetilknytning.

6. Internkontroll

Internkontroll er regulert i KommuneLOvens § 25. Loven angir kravene til internkontrollarbeidet. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Det går fram at kommunedirektøren bl.a. skal:

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

God internkontroll handler om systematisk arbeid, god organisering og dokumentasjon, arbeidsmetoder og samhandling som kan forebygge lovbrudd og uønskede hendelser. Internkontroll er et viktig verktøy for god ledelse, og for virksomhetens styring og drift.

Det er gjennom 2023 arbeidet med internkontroll. Det er utarbeidet et dokument med overordnede føringer for internkontroll i kommunen. Det er gjort delegering av ansvarlig internkontrollsystem i organisasjonen til den enkelte leder (tjenestespesifikk internkontroll). Det er et lederansvar at vi har et system for internkontroll. Ansvar tilligger også alle ansatte ved at de skal sette seg inn i, og følge de rutiner og retningslinjer som gjelder for sitt område. Dette ivaretas bl.a. gjennom opplæring av nyansatte og påminning i organisasjonen ellers. I det overordna styringsdokumentet er følgende føringer tatt inn:

- Internkontrollarbeidet i organisasjonen skal drives systematisk, formalisert og etter risikobaserte vurderinger. Arbeidet skal dokumenteres.
- Kvalitetssystemet Compilo med dokumentbibliotek, avviksmul og ROS-analysemodul, er et sentralt verktøy i internkontrollarbeidet, og skal brukes av alle ansatte.
- Sentrale dokumenter som avklarer hva som er våre hovedoppgaver, mål og organisering skal være tilgjengelig i Compilo.
- Ansvar, myndighet og roller må være tydelig definert slik at alle ledere og medarbeidere kjenner og forstår sine ansvars- og myndighetsområder.
- Nødvendige rutiner skal være etablert, oppdatert og gjort kjent for ansatte og lagt inn i Compilo, herunder rutiner for oppfølging av vedtak.
- Aktuelle lover og forskrifter skal være kjent og etterlevd i organisasjonen.
- Internkontrollarbeidet skal være risikobasert. Det skal gjennomføres ROS-analyser for de mest sentrale områdene, og for områder det er knyttet stor risiko til. Det må være løpende vurderinger av hvilke områder dette skal være, og det skal være en plan over hvilke områder det skal gjennomføres ROS for.
- Alle ansatte skal melde avvik og forbedringsforslag i Compilo. Disse følges opp for læring, utvikling og forbedring.
- Enhetene rapporterer hvilke aktiviteter som er utført, og resultater i internkontrollarbeidet etter en fastsatt mal.
- Det skal legges til rette for kompetansetiltak som styrker internkontrollarbeidet. Alle ansatte skal ha kunnskap nok til å kunne bruke Compilo. Alle ledere skal ha kunnskap om internkontrollsystemet.
- Kommunedirektøren sørger for at det overordnede og sektorovergripende internkontrollarbeidet evalueres minst en gang hvert år, og at tiltakslisten revideres hvert halvår.

Temaer innen internkontroll er satt på kartet i ulike ledermøter og samlinger. Internkontrollarbeidet må være dynamisk med kontinuerlig forbedring og kvalitetssikring. Det innebærer vurderinger av sentrale dokumenter med en prioritering av hvilke dokumenter som skal revideres. Dette må gjøres ut i fra en helhetlig vurdering som ivaretar kommunens kapasitet og prioriteringer.

Nordre Land kommune bruker kvalitetssystemet Compilo. Der er det moduler for dokumentbibliotek, avvik og for ROS-analyse. Det er nylig anskaffet modulen Årshjul. Systemet brukes til å lagre og revidere styringsdokumenter, reglement og rutiner, og til å gjøre disse tilgjengelig for alle ansatte. Avvik meldes og behandles elektronisk. Dokumentasjon på utførte ROS-analyser ligger også i systemet. Den nye modulen legger til rette for systematisk oppfølging av sentrale oppgaver i et årshjul.

Compilo brukes av mange, og i løpet av 2023 var det totalt 13.666 innlogginger i systemet, dette er 21 % høyere nivå enn i 2022. Det var totalt 676 unike brukere innlogget. Dokumentmodulen er aktivt i bruk, og vi ser fra systemets logg at det ble lest dokumenter ca. 27.169 ganger i løpet av 2023.

6.1 Organisasjonsutvikling:

Rapportering fra Compilo.

Totalt antall avvik	38
- av disse ikke lukket	0
Antall avvik med høy alvorlighetsgrad	0

Kommunalsjefs kommentarer til avvik:

Det er registrert 38 avvik i organisasjonsutvikling i 2023. 15 avvik hadde middels alvorlighetsgrad, og 23 avvik hadde lav alvorlighetsgrad.

Organisasjonsutvikling melder flere avvik enn tidligere. Hovedårsaken til dette er sannsynligvis økt fokus på bruk av Compilo. Avviksmeldingene er et viktig grunnlag for kvalitets og forbedringsarbeidet i kommunen.

Gjennomførte ROS-analyser:

Det er blitt gjennomført ROS analyser på alle fagavdelingene i organisasjonsutvikling. Dette arbeidet vil legges til grunn i forhold til prioritering av hvilke tiltak som vil bli iverksatt for å redusere risikoene innenfor de ulike fagområdene.

Annet internkontrollarbeid i avdelingen:

Organisasjonsutvikling har i sammen med kommunedirektørens ledergruppe jobbet med overordnet internkontroll, dette arbeidet vil bli videreført i 2023.

6.2 Tjenesteutvikling 0-24:

Rapportering fra Compilo.

Totalt antall avvik	370
- av disse ikke lukket	6
Antall avvik med høy alvorlighetsgrad	12

Kommunalsjefs kommentarer til avvik:

Tjenestene i 0-24 har jobbet med forståelse av og håndtering av avvik gjennom 2023. Dette synes i en økning i meldte avvik gjennom året.

Det er videre kartlagt at forståelse av alvorlighetsgrad er måttet jobbe ekstra med. En ser en utvikling gjennom året i at «høy» alvorlighetsgrad er mindre og mindre brukt gjennom året. Dette henger sammen med forståelse av innhold i den enkelte alvorlighetsgrad. Av de 12 registrerte avvik med høy alvorlighetsgrad er det 2 av disse avvikene som har en reell høy alvorlighetsgrad.

Gjennomførte ROS-analyser:

Det er gjennomført 12 ROS-analyser i compilo i løpet av 2023.

Annet internkontrollarbeid i tjenesteområdet:

Det er gjennomført stedlig tilsyn i alle barnehager av barnehagemyndighet.

Det er gjennomført tilsyn på uteområder på skoler og barnehager av Miljørettet helsevern.

Det er gjennomført tilsyn på sosialområdet NAV av Arbeidstilsynet.

Det er utarbeidet nytt internkontrollsystem i barnehagene.

6.3 Tjenesteutvikling 24+:

Rapportering fra Compilo.

Totalt antall avvik	890
- av disse ikke lukket	7
Antall avvik med høy alvorlighetsgrad	11

Kommunalsjefs kommentarer til avvik:

Totalt i 2023 er registrert 890 avvik der 11 har høy alvorlighetsgrad. De fleste her kan nedjusteres til middels alvorlighetsgrad. 5 av de ubehandlede avvikene handler om maur og inneklimaet på Landmo.

Sammenlignet med 2022 er det registrert 115 flere avvik og den avdelingen som har størst økning i registrerte avvik er barneavlastningen. Hjemmetjenesten Torpa er avdelingen som skriver flest avvik i 24+, etterfulgt av Hjemmetjenesten Dokka og deretter Rehabiliteringsavdelingen.

129 HMS avvik er registrert gjennom året mot 117 avvik i 2022. Dette dreier seg mye om bemanningsutfordringer, arbeidsbelastninger, inneklima og utfordrende atferd.

Siste tertial 2023 ble det registrert 274 avvik noe som er nesten helt likt som 2022 med 273.

Gjennomførte ROS - analyser:

- Gjennomgang av tidligere utførte i forhold til trygghetsalarmer og pasientvarslingsanlegg.
- Oppfølging av analysen HMS – vold og trussel om vold, samt uheldige psykiske belastninger i hjemmetjenester.

Annet internkontrollarbeid i tjenesteområdet:

Fase 2: implementering av tiltak knyttet til intern revisjon av "Gode tjenester til personer med utviklingshemming". Målet er å styrke fag- og tjenesteutvikling og kompetanseheving hos personell som yter tjenester til personer med utviklingshemming. Fikk innvilget videreføring og tilskudd fra Helsedirektoratet til å fortsette arbeidet som startet 2022 og foregått gjennom hele 2023. Mye av jobben her tar utgangspunkt i utført ROS-analyse ved oppstart 2022.

6.4 Samfunnsutvikling:

Rapportering fra Compilo.

Totalt antall avvik	23
- av disse ikke lukket	6
Antall avvik med høy alvorlighetsgrad	1

Kommunalsjefs kommentarer til avvik:

Rapporteringsgraden for avvik er lav. Avvik som meldes inn er i hovedsak knyttet til vann og avløp i Synnfjellet. Avvikene har sin bakgrunn i anleggene kommunen overtok fra SØAS. Disse er ikke etablert i henhold til kommunal standard og mangler nødvendige godkjenninger. Avvikene vil bli lukket når ny infrastruktur bygges.

Gjennomførte ROS-analyser:

ROS-analyse knyttet til håndtering av fallvilt langs veg med trafikk er påbegynt og ferdigstilles i 2024.

Annet internkontrollarbeid i tjenesteområdet:

Internkontroll har fått større oppmerksomhet det siste året på grunn av skjerpede krav i kommuneloven. Kommunedirektørens ledergruppe har startet kartlegging av nåsituasjonen, og dette har medført et bedre fokus ute i avdelingene. Eiendomsavdelinger har gjort en stor jobb i å digitalisere internkontrollarbeidet i systemet «IK Bygg». Teknisk Drift har i større grad innlemmet internkontrollarbeidet i ukentlige tavlemøter, og har nå en årsplan for ulike temaer som skal ha fokus i hvert kvartal i kalenderåret.

7. Tilsyn

Kommunelovens § 25-2 sier at kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst en gang i året. I dette kapittelet redegjøres for tilsyn gjennomført i 2023 og tilsynsmyndighetens vurderinger.

Tilsyn barnehage

Gjennomført tilsyn	Formål med tilsynet	Resultat, eventuelt frist for lukking av avvik
Nordre Land kommune som barnehagemyndighet har gjennomført dokumenttilsyn 1 (ut fra egen rutine for tilsyn) i alle 5 barnehagene – Barnehageloven § 2	Etterlevelse av § 2; barnehagens innhold - barnehagens godkjente årsplan finnes - dokumentasjon på at samarbeidsutvalget har gjennomgått og godkjent årsplanen	Ingen avvik, tilsynet lukket 19.05.23
Nordre Land kommune som barnehagemyndighet har gjennomført stedlig tilsyn (ut fra egen rutine for tilsyn) med alle 5 barnehagene – Barnehageloven § 42 og 43	Etterlevelse av - § 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt) - § 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn	Ingen avvik, tilsynet lukket 29.09.23
Nordre Land kommune som barnehagemyndighet har gjennomført dokumenttilsyn 2 og 3 (ut fra egen rutine for tilsyn) i alle 5 barnehagene – Barnehageloven §§ 24, 25, 26, 4, 30, 44, 45, 46 OG 50.	Etterlevelse av bestemmelsene i: - § 24 Styrers utdanning - § 25 Pedagogisk bemanning - § 26 Grunnbemanning - § 4. Foreldreråd og samarbeidsutvalg - § 30. Politiattest - § 44. Taushetsplikt - § 45. Opplysningsplikt til sosialtjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten - § 46. Opplysningsplikt til barneverntjenesten - § 50. Helsekontroll av barn og personale	4 barnehager ingen avvik og tilsynet lukket 18.12.23. Furulund barnehage 1 avvik helsekontroll av barn §50). Rettefrist til 25.01.24

Miljørettet helsevern IKS har gjennomført tilsyn i alle 5 barnehagene – Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger	Etterlevelse av bestemmelsene i: § 4 Helsemessig tilfredsstillende virksomhet, uteområdet § 1 4 Beredskap, førstehjelp og sikkerhetsutstyr § 1 8 Internkontroll	Solheim, Mariringen, Øygardsjordet, Tonlia og Furulund 1 Avvik (samme i alle barnehagene) 1. Internkontroll (§ 18 tredje ledd bokstav b) Barnehagen har ikke tilstrekkelige rutiner og prosedyrer for å forebygge ulykker og skader på uteområdet. Rettefrist 14.05.24 Tonlia 2 avvik – sidefunn: Inneklima luftkvalitet og inneklima radon (§ 6) Rettefrist 14.05.24 Furulund 2 avvik –sidefunn: Internkontroll – manglende risikovurderinger og tilhørende handlingsplaner, rutiner og sjekkliste (§ 18, annet ledd) Inneklima luftkvalitet (§ 6) Rettefrist 14.05.24
--	---	---

Tilsyn skole

Vi har hatt tilsyn på §9A, men det er fra 15. august 2022. Kommunestyret er også orientert om dette tidligere.

«Kommunens arbeid for å sikre et trygt og godt skolemiljø»

«Skal kontrollere om kommunen gjennom sin internkontroll sikrer at:

alle som arbeider på skolen oppfyller varslingsplikten ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven § 9 A-4, jf. kommuneloven § 25-1 skoleeier blir varslet om saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en som arbeider på skolen krenker en elev, jf. 9A-5, jf. kommuneloven § 25-1.

Rapporten konkluderer med 5 pålegg om retting etter tilsyn knyttet til Opplæringsloven §§ 9A 4 og 5, og Kommunelovens §25-1. Kommunen hadde frist til juni 2023 for å rette pålegg. Dokumentasjon ble innsendt innen denne fristen.»

Tilsynet ble lukket fra Statsforvalteren desember 2023.

Tilsyn med krisesentertilbudet i 2023

Statsforvalteren vil i 2023 gjennomføre tilsyn med utvalgte kommuners oppfyllelse av plikter etter krisesenterloven. Kommunene som mottar dette varselet er vertskommunen Gjøvik samt samarbeidskommunene Nordre-Land, Søndre-Land, Vestre Toten og Østre Toten. Felles for kommunene i dette utvalget er at dere benytter Gjøvik Krisesenter som tilbud til deres innbyggere. Tema for tilsynet er kommunens internkontroll for ivaretagelsen av barn på krisesenter og voldsutsattes reetablering etter et opphold på krisesenter.

Statsforvalteren vil undersøke om kommunen har internkontroll som ivaretar ansvaret for å sikre barn på krisesenter og voldsutsatte ved utflytting og reetablering etter opphold på krisesenter, jf. Side: 2/3 krisesenterloven § 2 andre ledd bokstav d. Samordning av nødvendige tjenester etter krisesenterloven § 4 er sentralt i den forbindelse Tilsynet vil bli gjennomført som et egenvurderingstilsyn. Det vil si at hver kommune selv vurderer sin praksis og gir en tilbakemelding til Statsforvalteren om dette. Vi ber for det første om en egenvurdering av hvordan ansvaret for en helhetlig oppfølging i reetableringsfasen, gjennom samordning av tiltak mellom krisesentertilbudet og øvrig tjenestetilbud ivaretas i deres kommune. For det andre ber vi om at kommunen redegjør for sin praksis og sitt system for styring og internkontroll.

Statsforvalterens vurdering av kommunens tilbakemelding

Statsforvalteren skal vurdere om kommunenes rapportering er i tråd med de temaene som er etterspurt. Vi skal derfor vurdere om kommunen har gjennomgått praksis og styring på området og vurdert eventuelle forbedringspotensialer. Statsforvalteren ser at kommunen har beskrevet sin egen praksis og styring på området. Eksisterende samarbeid, prosedyrer og rutiner er omtalt, og kommunen har lagt ved relevant dokumentasjon. Vi ser at kommunen har et system for å jevnlig evaluere relevante samarbeid, og at det er sikret informasjonsflyt mellom krisesenteret og kommunen. Kommunen har også beskrevet hvilket avvikssystem som benyttes. Det er ikke opplyst om det er gjennomført en ROS-analyse for tema for tilsynet eller om det er registrert avvik på tema for tilsynet de siste årene. I tilbakemeldingen fremgår det ikke klart om kommunen har vurdert om sin egen praksis og styringssystem er i tråd med lovkrav.

Statsforvalterens konklusjon Her presenterer vi konklusjonen av vår undersøkelse, basert på vurderingene i kapittel 4. Statsforvalteren anser ikke egenvurderingen som tilstrekkelig fordi kommunenes rapportering ikke er i tråd med alle temaene som er etterspurt. Vi vil derfor be om en kort tilbakemelding på om det er slik at kommunen vurderer at dagens praksis og internkontroll oppfyller kravene i kommuneloven § 25-1, samt krisesenterloven §§ 2 (2) d, 3 (2) og 4, eller om det er noen forbedringsområder på ett eller flere områder. I tillegg vil vi be om en kort tilbakemelding på om det er foretatt noen endringer i forbindelse med kommunens evaluering i november 2023 av samarbeidsavtalen og ordningen med at krisesenteret deltar i kommunenes kompetanseteam.

Med kommunens tilbakemelding 23.11.23 anser vi egenvurderingen som tilstrekkelig. Statsforvalteren følger opp arbeidet med lovbrudd inntil kommunen har sørget for at lovbruddene er rettet. I første omgang vil vi be om en plan for hvordan kommunen skal sikre etterlevelse av rutiner og systemer. Videre ber vi om å få tilsendt ROS-analyser når disse

foreligger. Dersom det blir foretatt noen endringer i forbindelse med kommunenes evaluering 13.12.23 med krisesenteret, eller i det planlagte møtet mellom kompetanseteamet og krisesenteret, ber vi om å bli orientert.

Tilsyn avlastningsbolig for barn og ungdom (Åsligata).

Statsforvalteren gjennomførte 7. til 9. november 2022 tilsyn med Nordre Land kommune og i den forbindelse Åsligata avlastningsbolig for barn og ungdom. Dette var en del av et landsomfattende tilsyn. Tilsynet viste til brudd på helse og omsorgstjenesteloven § 4 – 1, jf. forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring §§5 - 9. I dette bruddet avdekkes:

- Barn og ungdom i Åsligata får ikke habilitering og opplæring i samsvar med sine behov. Brukermedvirkning uteblir også. Informasjon og kartlegging blir for tilfeldig. Som videre fører til at ledelse ikke får oversikt om at mål og tiltak utarbeides med bakgrunn i barnas behov.
- Nordre Land kommune sikrer ikke at alle ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å jobbe i tjenesten.
- Nordre Land kommune mangler systematisk evaluering av tjenesten og korrigerende av tjenesten.

For å rette lovbruddet ble det utarbeidet en lukkeplan i starten av 2023 innen fristen, det ble gjennomført møte med statsforvalter i april med tilbakemeldinger og veiledning på videre arbeid. Kommunen har i lukkeplanen sagt at det er behov for å jobbe systematisk og målretta i 2023 og 2024 med lovbruddene som statsforvalter har godkjent. Statsforvalter ba om tilbakemelding på arbeidet innen desember 2023.

I starten av 2023 ble avdelingsleder i Åsligata tilsatt og startet i stillingen i april. Avdelingsleder fikk hovedansvar for å jobbe med og koordinere arbeidet med å lukke lovbruddene. Det er jobbet med struktur, daglige rutiner, systemer, kartlagt, møter og dialog med pårørende, søkelys på brukermedvirkning og system for primærkontakt til det enkelte barn. Videre er det utarbeidet gjennomgangsplan for det enkelte barn sammen med pårørende for blant annet å tilrettelegge overganger mellom skole/barnehage, fritidskontakt, skyss, bolig etc.

Medarbeidere har fått ytterligere opplæring i GERICA og Compilo. Miljøterapeutteam er etablert i avdelingen med faste møtetidspunkt. Fagteam i kommunen jobber med å øke kunnskap og kompetanse i tjenesten. Oppstartet prosess i kommunen med veilederen «Gode tjenester til personer med utviklingshemming» har også inkludert Åsligata. Det er rekruttert til vakante stillinger og ny turnus er iverksatt.

Åsligata er en av fire avdelinger som er prioritert for å starte med pasientsikkerhetstavler i 2024.

God ledelse i praksis, opplæringsprogrammet i forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten deltar avdelingsleder på sammen med de andre lederne i 24+. Åsligata måtte evakueres under ekstremværet Hans og barne- og avlastningsboligen er

midlertidig i en nedlagt institusjonsavdeling på Landmo. Det ble i 2023 vedtatt tomt til bygging av ny barne- og avlastningsbolig.

Avvikene skal lukkes innen 31/12-2024.

Tilsyn Furuholtet - tilsyn med at virksomhetene følger kravene i arbeidsmiljøloven, med hovedvekt på muskel- og skjelettplager, og psykiske plager.

Arbeidstilsynet gjennomførte 16.06.23 tilsynet. Avdelingsleder, Leder for Hjemmetjenester, Kommunalsjef 24+, HMS-rådgiver og ansattrepresentant deltok fra Nordre Land kommune.

Arbeidstilsynet meldte i etterkant følgende pålegg:

1. Pålegg - Verneombud - valg
2. Pålegg - Muskel- og skjelettplager - kartlegging og risikovurdering
3. Pålegg - Muskel- og skjelettplager – plan og tiltak
4. Pålegg - Psykiske plager - kartlegging og risikovurdering
5. Pålegg - Psykiske plager - plan og tiltak

For å lukke avvikene ble det gjennomført ROS der det i starten var bistand fra Bedriftshelsetjenesten. Videre ferdigstilte avdelingsleder ROS-skjemaet sammen med HMS-rådgiver. ROS ble gjennomført på Furuholtet der hver enkelt ansatt scoret på punkter innen temaet for tilsynet. Dette ble lagt inn i Compilo og de punktene som scoret et gjennomsnitt på over 10 ble satt inn i en tiltaksliste for videre arbeid. ROS, tiltaksliste og en oversikt over hvordan medarbeidere, tillitsvalgte og verneombud hadde medvirket i arbeidet med tilsynet, ble sendt Arbeidstilsynet og resultatet ble at påleggene ble oppfylt innen fristen 31.10.2023.

Forvaltningsrevisjon om brukermedvirkning i hjemmetjenesten

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune bestilte 27.03.2023 (sak 20/2023) en foranalyse om brukermedvirkning, med bakgrunn i kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023. Foranalysen ble gjennomført i mai/juni 2023 av Innlandet Revisjon IKS, og presentert i kontrollutvalgets møte 28.08.2023. Formålet med revisjonen er å undersøke om kommunen har systemer og rutiner for å ivareta bruker- og pårørendemedvirkning, og om erfaringer fra tjenestemottakere og pårørende blir brukt til å planlegge tjenestene. En forvaltningsrevisjon om temaet kan også bidra til økt søkelys på brukermedvirkning i hele organisasjonen. Revisjonsprosjektet gjennomføres i perioden vinter 2023/våren 2024 med utgangspunkt i følgende problemstillinger:

1. Har kommunen rutiner som gjør at tjenestetilbudet i hjemmetjenesten utformes og gjennomføres i samarbeid med tjenestemottaker og eventuelt pårørende?

2. Har kommunen et system for å innhente erfaringer og synspunkter fra brukere og pårørende?

Etter oppstartsmøte 30.10.2023 er det oversendt etterspurt dokumentasjon, og i første omgang har avdelingsledere i hjemmetjenesten og avdelingsleder for Tildeling og koordinering stilt til intervjuer.

8. Oppfølging av politiske vedtak

Saknr.	Sak	Vedtak	Oppfølging Utført
1	K-sak 77/22- Leve hele livet -	Pkt 6. Kommunedirektør oppnevner medarbeidere fra administrasjon som skal delta i arbeidet. Representasjon skal være tverrsektorielt	Representanter er oppnevnt. Administrasjonen vurderer dette som naturlig del av temaplan for helse og omsorg. Temaplanen er ikke iverksatt grunnet manglende ressurser. Må sees som et element i planstrategien.
2	K-sak 80/22 Hovedprosjekt – mandat for utredning av NAV-kontor for Søndre Land og Nordre Land kommuner etter vertskommunemodellen	NAV Land skal være operativt fra og med 1. juni 2024.	Vedtak om vertskommunesamarbeid innen NAV er gjort i kommunestyret i sak 62/23. Vertskommuneavtale er vedtatt i kommunestyresak 7/24
3	86/22 Handlings- og økonomiplan 2023-2026 med budsjett 2023	Pkt 15. Kommunestyret får kvalitetsmelding for skole til behandling i januar. Kommunestyret vil komme tilbake med eventuelle budsjettjusteringer på grunnlag av kvalitetsmeldingen.	Kvalitetsmelding for skole ble behandlet i K-sak 7/23 i møtet 26. januar 2023.
4	86/22 Handlings- og økonomiplan 2023-2026 med budsjett 2023	Pkt 16. Kommunestyret ber administrasjonen legge fram en plan for ENØK-tiltak i løpet av første halvår 2023 inklusiv løsninger for Lokstallen og Rådhuset.	Enkelttiltak er gjennomført i Rådhuset og Lokverkstedet. En samlet plan for ENØK tiltak vil bli utarbeidet i løpet av 2024.
5	86/22 Handlings- og økonomiplan 2023-2026 med budsjett 2023	Pkt 17. Kommunestyret ber administrasjonen legge fram en kvalitetsmelding for barnehage.	Kvalitetsmelding for barnehage ble orientert om i K-sak 51/23. Behandlet i kommunestyret i sak 66/23

6	86/22 Handlings- og økonomiplan 2023-2026 med budsjett 2023	Pkt 18. Kommunestyret ber administrasjonen legge frem en sak om sommerjobb for ungdom som et samarbeidsprosjekt mellom Nordre Land kommune, NAV og frivilligheten.	Behandlet i kommunestyret i sak 9/24
7	86/22 Handlings- og økonomiplan 2023-2026 med budsjett 2023	Pkt 19. Kommunestyret ber administrasjonen legge frem en sak for utbygging av Tumleplassen, første trinn.	Er ikke gjennomført pga. prioritering av ressurser.
8	86/22 Handlings- og økonomiplan 2023-2026 med budsjett 2023	Pkt 20. Kommunestyret ber administrasjonen legge frem en strategi for Sentrum kino før sommerferien.	«Film er fortsatt best på kino» Sentrum kino, strategi 2023 – 2026 vedtatt i K-sak 49/23d Ferdigrapportert T2-23
9	86/22 Handlings- og økonomiplan 2023-2026 med budsjett 2023	Pkt 21. Kommunestyret vedtar at det skal utredes alternativ bruk av bygningsmasse og personell ifm. demografiske endringer.	Er under utredning
10	86/22 Handlings- og økonomiplan 2023-2026 med budsjett 2023	Pkt 22. Kommunestyret ber administrasjonen om økt samarbeid med landbruksnæringen, samt legge til rette for økt beitebruk i kommunen, implentering av beitebruksplan og generell bruk av beiteressurser.	Kontinuerlig prosess.
11	86/22 Handlings- og økonomiplan 2023-2026 med budsjett 2023	Pkt 23. Utrede ressurs til koordinering og fasilitering av fritidstilbud for mennesker med nedsatt funksjonsevne	Ble svart ut i 2.tertialrapport.
12	86/22 Handlings- og økonomiplan 2023-2026 med budsjett 2023	Pkt 24. Utarbeide handlingsplan for å motvirke vedvarende lavinntekt i barnefamilier	Ble svart ut i 1.tertialrapport. Avventes – orientert og informert om – avhenger av sentrale føringer på området.

			Orientering er ikke protokollført men det ble svart ut i formannskap i januar 24.
13	86/22 Handlings- og økonomiplan 2023-2026 med budsjett 2023	Pkt 25. Vurdere om deler av økte kraftinntekter kan gå til strømstøtte til lokalt næringsliv	Politisk og administrativ ledelse arbeider med saken. Konklusjon og anbefaling er ikke gjort.
14	FSK saksnr. 04/23 - orientering	Formannskapet gjennomførte evaluering av budsjettprosessen. Kommunedirektøren kommer tilbake til formannskapet med forslag til budsjettprosess. Dette forslaget er ønskelig å få så fort som råd som følge av at å komme tidlig i gang med prosess var et viktig punkt i evalueringen	Det ble gjennomført strategiseminar den 6 juni 2023. Budsjettprosess for 2024 gjennomført etter vedtatt mal. Vedtaket er derfor ferdigrapport i forbindelse med 2. tertialrapportering 2023.
15	K-Sak nr.: 04/23 Etterbruk av Valdresbanen - oppstart av forprosjekt for gang- og sykkelveg	Pkt 2: Kommunestyret ber kommunedirektøren sette i gang et forprosjekt for etterbruk av Valdresbanen for å forberede en mulighetsstudie for gang-/tur- og sykkelveg fra Røste i Søndre Land til Fagernes i Nord-Aurdal. Valdresbanens kulturverdier og formidlingen av disse skal stå sentralt i prosjektet.	Prosjektet er startet og jobbet med i 2023. Rapport for forstudiet er ferdig og legges frem for politisk behandling første halvdel av 2024 og med en anbefaling om videre arbeid.
16	K-Sak nr.: 04/23 Etterbruk av Valdresbanen - oppstart av forprosjekt for gang- og sykkelveg	Pkt 3: Kommunedirektørene i fellesskap utpeke en prosjektansvarlig og en prosjektleder fra en av kommunene. Kommunedirektøren i den enkelte kommune utpeker kommunens representant i en administrativ prosjektgruppe.	Prosjektansvarlig og prosjektleder er plassert i Nordre Land kommune, samfunnsutvikling. Det er utpekt deltakere i arbeidsgruppa fra samtlige kommuner.
17	K-Sak nr.: 07/23 Kvalitetsmelding skole 2021-22	Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram en oversikt over iverksatte tiltak og hvordan disse følges opp. I tillegg ber kommunestyret kommunedirektøren om å vurdere nye tiltak som bidrar til ønsket resultatutvikling i skolen. Kommunestyret ber om orientering om dette i løpet av første halvår 2023.	Denne ble svart ut med orientering på siste kommunestyremøte før sommeren. Ferdigrapportert T2-23

18	K- Sak nr.: 08/23 Struktur for barnehage i Torpa 2023	Pkt 6. Kommunestyret ber administrasjonen legge frem en plan til neste møte for uteareal og kobling mellom eksisterende bygg og modulbygget. Kommunestyret ber om at det i forbindelse med fremleggelse av plan for ENØK-tiltak blir gjort vurdering av Mariringen.	Det jobbes med å innhente tilbud på modulbygg, noe som har vist seg å være krevende. Orientert om i formannskapsmøte 13.06. Sak vedtatt 25/1-24. Utredning av tilbygg. Ny sak legges frem så snart det er klart ila 2024.
19	K-Sak nr.: 17/23 Dokka stadion - Friidrettsanlegg	Det rapporteres på framdrift i forprosjektet til formannskapet før sommerferien.	Orientert om i formannskapsmøte 13.06. Det er ikke prioritert å jobbe med dette prosjektet høsten 2023 og første halvår 2024.
20	K-Sak nr.: 19/23 Etablering av regionalt FACT- team etter vertskommunemodell - Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten og Nordre Land	4. Kommunestyret ber om orientering fra utprøvingsår vedrørende målepunkter og erfaringer	Kommer som egen politisk sak i nov/des 2023 som vil være likelydende for Gjøvik/Toten/Land Rapporten ikke klar, utprøvingsåret går til og med mai 2024 pga forsinket oppstart formelt. Teamet startet i januar 2023 og statusrapporten skal behandles i styringssråd ultimo februar 2024.
21	K-Sak nr.: 19/23 Etablering av regionalt FACT- team etter vertskommunemodell - Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten og Nordre Land	5. Kommunestyret ber om sak for avklaring av vertskommunesamarbeid om FACT-team for Gjøvikregionen fra utprøvingsåret avsluttes i 2024	Kommer som egen politisk sak i nov/des 2023 som vil være likelydende for Gjøvik/Toten/Land FS og KS februar 2024
22	K-saksnr. 27/23: Bevilgning forprosjekt - lokaler for brannvesen og teknisk drift	Pkt 1. Forprosjekt brannstasjon: Resultatet av forprosjektet legges fram til politisk behandling, for endelig valg av løsning og økonomisk bevilgning for tiltaket Pkt 3 – forprosjekt Teknisk drift: Resultatet av forprosjektet legges fram til politisk behandling, for endelig valg av løsning og økonomisk bevilgning for tiltaket.	Prosess med forprosjekt brannstasjon vår og sommer 2023. Planlagt sak første halvår 2024. Forprosjekt teknisk drift vil bli en del av samme sak som brannstasjon.

23	K-Sak nr.: 30/23 Valg av løsning og finansiering av parkeringsplass Torpa barne og ungdomsskole	Kommuestyret ber administrasjonen vurdere alternative løsninger for parkeringsplass ved Torpa bare og ungdomsskole innenfor vedtatt budsjettamme.	Plassen er ferdig planert, det som gjenstår er snarvegen opp til Mariringen. Planen er å ferdigstille plassen til våren med lys og asfalt. Men..blir det bygging på Mariringen kan det hende vi utsetter asfaltering. Reetablering av ballbingen ligger også inne i prosjektet, ferdigstilles til våren.
24	K-Sak nr.: 52/23 Etablering av vannmålere på fritidsboliger i selvkostområde Synnfjellet	Pkt 2: Minst 100 (av totalt 600) av vannmålerne skal etableres i løpet av 2023.	Innkjøp av vannmålere vil skje vinteren 2024. Det samme vil oppstart av montering.
25	K-sak 62/23: Verskommunesamarbeid mellom Søndre Land og Nordre Land kommune for NAV og flyktningtjeneste	Pkt 9: Kommunestyret ber kommundirektøren legge fram sak om forslag til samarbeidsavtaler for de to vertskommunesamarbeidene (jf. kommunelovens § 20-4).	Vedtak om vertskommunesamarbeid innen NAV er gjort i kommunestyret i sak 62/23. Vertskommuneavtale er vedtatt i kommunestyresak 7/24. Vedtak om vertskommunesamarbeid innen flyktningtjeneste er gjort i kommunestyret i sak 62/23. Vertskommuneavtale er vedtatt i kommunestyresak 6/24.
26	K-sak 60/23: Salg av kommunale boenheter	1)Inntil 20 kommunalt eide utleieenheter kan vurderes solgt. 2) Kommunedirektøren legger fram egne retningslinjer for hvilke kommunale boliger som kan selges.	Sak vil komme på dette iløpet av første halvår 2024.
27	F-sak 82/23: Orienteringer – Barnehageorganisering Torpa	Kommunedirektøren vil komme tilbake med saker for løsning av midlertidig tilbud, samt forslag til mer permanent løsning.	Gjennomført

28	F-sak 95/23 - Orienteringer: Barnehageplass:	Det står flere barn på venteliste på plass i barnehagene. Samtidig ankommer det barn som er flyktninger med behov for barnehageplass. Med bakgrunn i dette orienteres det om at hvis vi skal tilby barnehageplass til alle i inneværende barnehageår vil dette gå utover den økonomiske rammen for tjenesteutvikling 0-24. Formannskapet ønsker at administrasjonen legger frem forslag til løsning der alle barna tas inn i inneværende barnehageår.	Gjennomført
29	K-sak 106/23 - Redusert vannavgift som følge av "Hans"	Kommunestyret vedtar at abonnentene til Dokka vannverk får en engangskompensasjon som følge av ekstremværet, med kr. 180,- pr abonnent, som følge av manglende leveranser av vann for deler av august, samt ikke tilstrekkelig drikkevannskvalitet for perioden 9. august – 18 oktober. Reduksjonen / kompensasjonen avregnes i forbindelse med avregningen 2023 (i mars 2024).	Det er tatt ut lister for alle som er tilknyttet Dokka vannverk. Videre er det lagt inn en engangskompensasjon av vannavgiften for alle kompensasjonsberettigede i Komtek (fagsystemet). Kompensasjonen er avregnet i mars 2024.
29	K-sak 112/23: Felles eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	Pkt 4: Administrasjonen legger fram forslag til vedtekter for de to rådene til neste møte i kommunestyret.	Vedtekter / reglement for Eldrerådet og Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne er vedtatt i kommunestyret i henholdsvis K-sak 126/23 og 125/23 i møtet av 14.12.2023.
30	K-sak 130/23: Handlings- og økonomiplan 2024-2027 med budsjett 2024	Pkt 15: Kommunestyret ber kommunedirektøren å legge fram planer på alle omstilling- og utviklingstiltak, salderingstiltak og konsekvensjusteringer som ikke har spesifiserte kronebeløp i budsjettdokumentet for formannskapet og kommunestyret fortløpende. Det er når kommunedirektøren har noe å orientere om rapportering til formannskap og kommunestyre skal foregå	Det rapporteres proaktivt og fortløpende når det er tilstrekkelig og vesentlig grunnlag for å rapportere på omstilling- og utviklingstiltak, salderingstiltak og konsekvensjusteringer som ikke har spesifiserte kronebeløp
31	K-sak 130/23: Handlings- og økonomiplan 2024-2027 med budsjett 2024	Pkt 16: Kommunestyret viser til Boligsosial handlingsplan og ber kommunedirektøren utrede det fremtidige behovet for heldøgns bemannede omsorgsboliger. Og at det legges fram sak for formannskapet i løpet av 2024.	Kommer til politisk behandling mars 2023

32	K-sak 130/23: Handlings- og økonomiplan 2024-2027 med budsjett 2024	Pkt 17: Kommunestyret ber kommunedirektøren, i hvert formannskapsmøte, redegjøre om oppfølging av tidligere kommunestyrevedtak.	Det rapporteres i eget dokument i hvert formannskapsmøte
33	K-sak 130/23: Handlings- og økonomiplan 2024-2027 med budsjett 2024	Pkt 18: Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram en sak for formannskapet der man evaluerer budsjettprosessen og ser på alternativer til ren rammebudsjettering slik at kommunestyret får mer detaljkunnskap og derigjennom mer styring med budsjettprosessen. Saken legges fram i første formannskapsmøte i 2024.	Det ble i formannskap den 24.01.24 orientert om de vurderinger som er gjort så langt. Økonomisk årshjul ble presentert i møte. Formannskapet har evaluerer budsjettprosessen, og innspillene fra evalueringen vil bli en del av grunnlaget for "del 2" av kommunestyrevedtaket.
34	K-sak 130/23: Handlings- og økonomiplan 2024-2027 med budsjett 2024	Pkt 19: Kommunestyret ber kommunediektøren legge fram en oversikt over vedlikeholdsbehov på kommunale bygg og utarbeider en helhetlig plan for vedlikehold.	Vedlikeholdsplan for kommunale bygg oppdateres kontinuerlig. En sak for vedlikeholdsbehov på kommunale bygg legges frem i løpet av 2024
35	K-sak 130/23: Handlings- og økonomiplan 2024-2027 med budsjett 2024	Pkt 21: Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram for formannskapet en gjennomgang av investeringsprosjekter med tanke på å redusere kostnader eller forskyve prosjekter i tid.	Samfunnsutvikling arbeider med en oversikt. Denne kompletteres med andre tjenesteområders investeringsprosjekter. Ansvar for koordinering og samla oversikt legges til org.utvikling. Oversikten presenteres til formannskapet når den er klar.
36	K-sak 130/23: Handlings- og økonomiplan 2024-2027 med budsjett 2024	Pkt 22: Skal vi snu befolkningsutviklingen og sikre økonomiske rammer for å gi gode tjenester i Nordre land, må det skapes flere attraktive arbeidsplasser i kommunen. <i>Kommunestyret ber derfor kommunedirektøren særskilt prioritere aktivitet som kan gi rom for nyetableringer i næringslivet i Nordre Land.</i> Det må særlig settes fokus på tiltak som letter rekrutteringen og øker bolysten.	Kommunedirektøren har etablert et internt næringsforum som skal arbeide opp mot denne prioriteringen. Ordfører er invitert i næringsforum og rapporterer videre til politiske utvalg.
37	K-sak 130/23: Handlings- og økonomiplan 2024-2027 med budsjett 2024	Pkt 23: Kommunestyret ber kommundirektøren utarbeide en oppvekstplan. Det settes ned et Ad-Hoc utvalg som legger planen fram for behandling i kommunestyret.	Ansvar ligger hos politisk ledelse, sak kommer i feb. Ref: K-sak 04/24.

38	K-sak 130/23: Handlings- og økonomiplan 2024-2027 med budsjett 2024	Pkt 24: Utrede søknadsmulighet for nedsettelse eller fritak for eiendomsskatt etter eiendomsskatteloven § 28, på grunn av økonomiske forhold. Det må utarbeides retningslinjer for søknad om fritak.	Org.utvikling utreder mulighet og kommer med forslag til retningslinjer for søknad om fritak. Utredning og retningslinjer legges frem for kommunedirektør for videre handtering.
----	--	---	--

9. Investerings 2023

Ekstremvært Hans som råka Nordre Land kommune i august 2023, medførte store ødeleggelser på kommunal infrastruktur. Arbeidet med gjenoppbygging etter flommen har medført at mange andre utbedringer og investeringer ikke har blitt gjennomført. Det har ikke vært kapasitet i organisasjonen til å sikre en god prosjektgjennomføring, og prosjekter har derfor blitt utsatt. Investeringsbudsjettet for 2024 er nedskalert slik at prosjekter som ikke ble gjennomført i 2023, prioriteres i 2024.

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett 2023	Forbruk 2023	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
01703	Digitalisering inkl. nytt saksbehandlingssystem	9 545 000	5 823 050,84	500 000	150 000	559 974,45	6 383 025,29	3 161 974,71
K-sak 94/16 kr 3.000.000,-. K-sak 68/17 kr 400.000,- til 01608 + K-sak 92/17 Kr 2.300.000,-+ K-sak 125/18 Kr 2.000.000,-+K-sak 147/19 Kr 1.000.000,- + K-sak 111/20 kr 500.000,- + K-sak 118/21 kr 1.000.000,- + K-sak 86/22 kr 500.000,- - K-sak 128/23 355.000,- til 02304.								
Kommentar: Investeringen i 2023 er knyttet til oppgradering og skydrift for sak- og arkivsystem.								
01809	Rehabilitering Landmo	13 500 000	11 924 496,97	2 000 000	11 000	66 834,76	11 991 331,73	1 508 668,27
K-sak 92/17 kr 10.000.000,- + K-sak 118/21 kr 3,5 mill.								
Kommentar: Rehab-avdeling rustes opp i 2024, dette er siste avdelingen som er med i prosjektet. Avsluttes i løpet av 2024.								
01812	Forprosjekt Fortau Landmovegen	7 287 500	499 362,50	0	83 000	987 774,76	1 487 137,26	5 800 362,74
K-sak 92/17 kr 300.000,- + K-sak 130/18 kr 487.500,- + kr 6.500.000,- fra 01914 i K-sak 125/18.								
Kommentar: Slått sammen prosjekt 01812 og 01914 som begge var forprosjekt og prosjektering av fortau og trafikksikkerhetstiltak Landmovegen. Prosjektering ferdigstilles våren 2024 og bygges høst 2024.								

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett 2023	Forbruk 2023	Forbruk totalt	Rest- bevilgning
01814	Fremføring av vann og avløp til Vinjarmoen Vest	8 280 000	2 853 695,93	0	32 000	31 849,60	2 885 545,53	5 394 454,47
	K-sak 92/17 kr 8.280.000,-							
	Kommentar: Politisk sak med bevilgning til prosjektering VA til Vinjarmoen vest i 2024.							
01905	Opprusting av uteområdet i barnehagene	1 500 000	1 248 229,78	0	251 000	-	1 248 229,78	251 770,22
	K-sak 125/18 kr 1.500.000,-							
	Kommentar: Gjenstående beløp benyttes i 2024 i Torpa og Tonlia.							
01916	Ny hovedledning til midtre- og øvre trykksone	13 500 000	8 299 776,50	0	1 300 000	1 291 021,93	9 590 798,43	3 909 201,57
	K-sak 125/18 kr 8.000.000,- + K-sak 21/21 ny ramme kr 12.000.000 og kr 1.500.000,- til pumpehus.							
	Kommentar: Noe gjenstående arbeider på det elektriske i 2024.							
01920	Lokstallen	1 000 000	727 912,78	0	165 000	114 625,68	842 538,46	157 461,54
	K-sak 125/18 kr 500.000,-+K-sak 147/19 kr 500.000,-.							
	Kommentar: Det jobbes med permanent bruksendring. Ferdigstilles i 2024.							
01940	Renovering VA-nettet (1 % årlig)	4 800 000	3 134 346,14	0	30 000,00	29 163,00	3 163 509,14	1 636 490,86
	K-sak 125/18 kr 4.800.000,-.							
	Underprosjekter:							
01941	Renovering Va-ledning Furuvegen		1 242 029,23	0	30 000	29 163,00		
	Kommentar: Pågår men forsinket pga Hans. Resterende føres på 02242. Forbruk 2023 føres også på 02242.							
01980	Investeringer i Synnfjell (ramme for delprosjekter)	11 700 000	9 260 083,41	0	160 000,00	109 450,40	9 369 533,81	2 330 466,19
	K-sak 125/18 kr 17.100.000,- - kr 1,6 mill. til 01828- 1,9 mill. til 01829 - kr 1,9 mill. til 01830.							
	Kommentar: Prosjektering pågår og vil fortsette i 2024.							
	Underprosjekter:							
01831	Detaljplanlegging VA Synnfjell Nord		2 915 113,47	0	160 000	109 450,40		

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett 2023	Forbruk 2023	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
02002	Utskifting av utstyr på Landmo	2 000 000	739 577,76	1 000 000	1 000 000	628 796,95	1 368 374,71	631 625,29
K-sak 147/19 kr 500.000,- + K-sak 111/20 kr 500.000,- + K-sak 86/22 kr 1 mill.								
Kommentar: Det er kjøpt inn møbler til flere møterom i Tjenesteutvikling 24+. Utskifting av utstyr til kjøkkenet betales i 2024, og restbevilgning overføres.								
02003	Velferdsteknologi Landmo og hjemmetjenesten	10 000 000	7 499 543,43	0	1 600 000	1 566 649,94	9 066 193,37	933 806,63
K-sak 147/19 kr 10.000.000,-.								
Kommentar: Nærmere 1,4 mill. er benyttet til innkjøp av elektroniske nøkkelbokser for å unngår nøkkelhåndtering i hjemmetjenesten. Forbruket eller er benyttet til utprøving av VR-briller og det magiske bord "Tovertafel" til dagsenter miljøarbeidertjenesten.								
02006	Ny skole TBUS	230 707 000	213 963 810,1	0	100 000	127 261,35	209 091 071,4	21 615 928,57
	Inntekter i prosjektet:				0	-5 000 000,00		
	Netto i prosjektet:				0	-4 872 738,65		
K-sak 147/19 kr 83.750.000,- i 2020 + kr 146.957.000,- i 2021.								
Kommentar: Det er mottatt spillemidler på prosjektet, som er inntektsført på objektet. Dette endrer ikke prosjektets mindreforbruk på kr. 16.615.928,57, da disse spillemidlene er forskuttet finansiert med låneopptak.								
02008	Gatelys - nye armaturer/ombygging til målt anleggstiltak	3 000 000	1 699 153,36	1 000 000	766 000	788 457,11	2 487 610,47	512 389,53
K-sak 147/19 kr 500.000,- + K-sak 111/20 kr 500.000,- + K-sak 118/21 kr 1.000.000,- + K-sak 86/22 kr 1.000.000,-.								
Kommentar: Det gjenstår noen ombygginger som er planlagt i 2024. Dette krever en tilleggsbevilgning.								
02070	Sikring og ENØK-tiltak kirker (ramme for delprosjekt)	1 000 000	1 044 780,00	0	-284 000	-284 358	760 421,64	239 578,36
K-sak 147/19 kr 1.000.000,-								
Kommentar: Prosjektet er ferdigstilt og sluttrapport må skrives. I 2023 er det mottatt tilskudd fra Riksantikvaren.								
Underprosjekter:								
02071	Varmeovner Åmodt kirke		834 242,00	0	-284 000,00	-284 358,36		
			Inntekter		-300 000	-300 000,00		
			Utgifter		16 000	15 641,64		

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett 2023	Forbruk 2023	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
	K-sak 82/21 kr 250.000,- + K-sak 53/22 kr 1 mill + K-sak 53/12 kr 3.750.000,-.							
	Kommentar: Prosjekteres og bygges i 2024.							
02150	Opprustingsplan kommunale veger (ramme for delprosjekter)	2 000 000	1 866 297,26	0	30 000	28 128,38	1 894 425,64	105 574,36
	K-sak 111/20 kr 2.000.000,-.							
	Kommentar: Delprosjektene er ferdigstilt, ses i sammenheng med 02250 og 02350							
	Underprosjekter:							
02152	Utbedringer Livassbrua		0,00	0	30 000	28 128,38		
02170	Sikring og ENØK-tiltak kirker (ramme for delprosjekt)	1 000 000	879 111,17	0	-56 000	-56 702,29	822 408,88	177 591,12
	K-sak 111/20 kr 1.000.000,-.							
	Kommentar: Diverse utbedring i Lunde Kirke, ble ferdigstilt i 2021 innenfor den økonomiske ramme. I 2023 er det mottatt tilskudd fra Riksantikvaren. Sluttrapport må skrives.							
	Underprosjekter:							
02171	Utbedringer Lunde kirke		879 111,17		-56 000,00	-56 702,29		
			Inntekter		-56 000	-71 333,00		
			Utgifter			14 630,71		
02202	Utskrifting kjøretøy/varige driftsmidler Samfunnsutvikling	1 500 000	999 855,00	0	183 000	177 025,96	1 176 880,96	323 119,04
	K-sak 118/21 kr 1.500.000,-.							
	Kommentar: Kjøpt inn noe utstyr i 2023. Resten overføres til 2024.							
02203	Opparbeidelse bussholdeplass/parkering TBUS/Elverom	6 500 000	341 474,45	0	1 000 000	1 207 857,21	1 549 331,66	5 292 142,79
	K-sak 118/21 kr 6.500.000,-.							
	Kommentar: Ferdigstilles i 2024.							
02205	Tilrettelegging for barnehage i Torpa	4 550 000	0,00	0	0	22 837,50	22 837,50	4 527 162,50
	K-sak 118/21 kr 1.000.000,- + K-sak 8/23 kr 3.550.000,-.							
	Kommentar: Utredninger i 2024.							

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett 2023	Forbruk 2023	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
02207	Ventilasjon Dokka helsehus	400 000	187 350,00	0	212 000	181 149,82	368 499,82	218 850,18
	K-sak 118/21 kr 400.000,-.							
	Kommentar: Ferdigstilles i 2024 og sluttrapport skrives.							
02208	Biler hjemmetjenesten	2 000 000	1 086 346,50	0	1 940 000	1 948 500,00	3 025 805,13	51 500,00
	Inntekter i prosjektet:					-9 041,37		
	Netto i prosjektet:					1 939 458,63		
	K-sak 118/21 kr 2.000.000,-.							
	Kommentar: 6 biler til hjemmetjenesten er anskaffet i 2023 som del av planlagt utskifting.							
02210	TV-løsning på sykehjemmet	1 000 000	930 712,50	0	150 000	114 712,84	1 045 425,34	885 287,16
	K-sak 118/21 kr 1.000.000,-.							
	Kommentar: TV-løsningen er etablert og prosjektet er ferdigstilt. Det er nå TV på alle rom med mange kanaler tilgjengelig og info-kanal til beboerne om aktiviteter er tatt i bruk.							
02212	Permanente lokaler brann/TD forprosjekt	600 000	197 917,60	0	0	33 550,00	231 467,60	566 450,00
	K-sak 118/21 kr 300.000,- + K-sak 26/23 kr 300.000,-.							
	Kommentar: Under arbeid.							
02240	Fornyelse VA-nettet (1 % årlig)	4 800 000	1 930 809,29	0	1 850 000	2 494 565,21	4 425 374,50	374 625,50
	K-sak 118/21 kr 4.800.000,-.							
	Kommentar: Ses i sammenheng med 02340							
	Underprosjekter:							
02242	Furuvegen		1 199 907,87	-	1 850 000	2 494 565,21		
02250	Opprustingsplan kommunale veger (ramme for delprosjekter)	3 000 000	2 793 176,01	0	25 000	13 593,88	2 806 769,89	193 230,11
	K-sak 118/21 kr 3.000.000,-.							
	Kommentar: Ses i sammenheng med 02350							
	Underprosjekter:							
02254	Gang- og sykkelveg Korsvoll		446 964,25	0	25 000	13 593,88		

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett 2023	Forbruk 2023	Forbruk totalt	Rest- bevilgning
02260	Opprusting- og rehabiliteringsplan for eiendom (ramme for delprosjekter)	3 000 000	2 218 378,69	0	1 301 000	1 158 145,78	3 376 524,47	-376 524,47
	K-sak 118/21 kr 3.000.000,-.							
	Kommentar: Sluttrapporter må skrives. Må sees i sammenheng med 02360 og bevilgning gitt der.							
	Underprosjekter:							
02262	Utbedringer etter barnehagetilsyn		233 149,07	-	31 000	31 000,00		
02264	Ombygging teknisk anlegg svømmebasseng Dokka		877 341,76	0	340 000	38 844,00		
02265	SD-anlegg DBUS og Dokkahallen		543 902,50	0	930 000	1 088 301,78		
02288	Kjøp/salg kommunale eiendommer 2022	0	-1 111 928,10	0	-2 500 000	-	-4 014 488,10	
	Inntekter i prosjektet:				0	-2 902 560,00		
	Netto i prosjektet:				-2 500 000	-2 902 560,00		
	Kommentar: Åpent prosjekt for alt av kjøp og salg gjennom året. Salg av tomter inntektsføres her.							
02301	IKT-prosjekter 2023	2 400 000	0,00	2 400 000	1 800 000	1 352 073,96	1 352 073,96	1 047 926,04
	K-sak 86/22 kr 2.400.000,-.							
	Kommentar: Det er investert følgende i sentral dataløsning: en server, lagringsSAN, sentralt nettverksutstyr og sikkerhet samt ups for kjøleanlegg. De fleste investeringsprosjektene er ferdigstilt, men noen av utgiftene kommer ikke til betaling før i 2024.							
02302	Utskifting kjøretøy/varige driftsmidler Samfunnsutvikling 2023	1 000 000	0,00	1 000 000	1 100 000	941 251,25	763 895,25	
	Inntekter i prosjektet:				-215 000	-177 356,00		
	Netto i prosjektet:				885 000	763 895,25		
	Kommentar: Biler anskaffet i 2023. Inntektene er knyttet til forsikringsoppgjør fallviltbilen, da ny bil er anskaffe her. Restbevilgning overføres 2024.							
02303	IKOS-tavler	410 000	0,00	410 000	410 000	0,00	0,00	410 000,00
	K-sak 86/22 kr 410.000,-.							
	Kommentar: Prosjektet er startet opp og planlagt, så tavler er bestilt, men det har vært noe leveringstrøbbel fra leverandør. Prosjektet vil bli ferdigstilt i 2024.							
02304	Oppgradering av møteutstyr 24+	505 000	0,00	150 000	505 000	501 611,00	501 611,00	3 389,00
	K-sak 86/22 kr 150.000,- + K-sak 128/23 kr 355.000,-.							
	Kommentar: Oppdaterte møteromsutstyr med skjermer og utstyr for digitale møter til hjemmetjenesten Dokka og Torpa, møterom og kursrom Landmo og hos ergo/fysio.							

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett 2023	Forbruk 2023	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
02305	Beredskap i forbindelse med flom - anskaffelser	1 600 000	0,00	1 600 000	300 000	0,00	0,00	1 600 000,00
	K-sak 86/22 kr 1.600.000,- omdisponert i F-sak.							
	Kommentar: Behovet for diverse beredskapsutstyr er kartlagt og noe er bestilt som kommer til betaling i 2024.							
02306	Aggregat beredskap	260 000	0,00	260 000	260 000	0,00	0,00	260 000,00
	K-sak 86/22 kr 260.000,-.							
	Kommentar: Det jobbes med å innhente tilbud, og anskaffelsen vil blir foretatt i 2024.							
02307	Omsorgsboliger/avlastningsbolig/barnebolig	5 000 000	0,00	5 000 000	0	33 550,00	33 550,00	4 966 450,00
	K-sak 86/22 kr 5.000.000,-.							
	Kommentar: Utlysning gjøres 2024.							
02308	Biler hjemmetjenesten	2 000 000	0,00	2 000 000	0	0,00	0,00	2 000 000,00
	K-sak 86/22 kr 2.000.000,-.							
	Kommentar: Bevilgningen vil bli brukt i 2024 til nødvendig utskifting av biler til hjemmetjenesten.							
02309	Bru Vestergardsvegen/Livassbrua	1 000 000	0,00	1 000 000	0	0,00	0,00	1 000 000,00
	K-sak 86/22 kr 1.000.000,-.							
	Kommentar: Avventes.							
02310	Bru Øiom	400 000	0,00	400 000	65 000	44 748,27	44 748,27	355 251,73
	K-sak 86/22 kr 400.000,-.							
	Kommentar: Avventes.							
02311	Etablering ny kjøkkenløsning helsestasjon	120 000	0,00	120 000	45 000	43 130,00	43 130,00	76 870,00
	K-sak 86/22 kr 120.000,-.							
	Kommentar: Sluttrapport må skrives.							
02312	Utbedringer Snertinn	765 000	0,00	765 000	533 000	669 805,85	669 805,85	95 194,15
	K-sak 86/22 kr 120.000,-.							
	Kommentar: Avsluttes 2024.							

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett 2023	Forbruk 2023	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
02313	AV-utstyr auditoriet Dokka barne- og ungdomsskole	200 000	0,00	200 000	143 000	87 534,18	87 534,18	112 465,82
	K-sak 86/22 kr 200.000,-.							
	Kommentar: Prosjektet ferdigstilles i løpet av våren 2024.							
02314	Vognskur Mariringen	380 000	0,00	380 000	11 000	10 135,00	10 135,00	369 865,00
	K-sak 86/22 kr 380.000,-.							
	Kommentar: Avventer plan for barnehager i Torpa.							
02315	Avløp Landmoområdet	600 000	0,00	600 000	0	0,00	0,00	600 000,00
	K-sak 86/22 kr 600.000,-.							
	Kommentar: Utføres i 2024.							
02316	Innmålingsutstyr/lytteutstyr/inspeksjonskamera	750 000	0,00	750 000	615 000	601 738,80	601 738,80	148 261,20
	K-sak 86/22 kr 750.000,-.							
	Kommentar: Ikke ferdigstilt.							
02317	Høydebasseng/utjevningsbasseng Klemosæterhøgda	45 000 000	0,00	40 000 000	10 000 000	9 086 126,24	9 086 126,24	35 913 873,76
	K-sak 86/22 kr 40.000.000,- + K-sak 44/23 kr 5.000.000,-.							
	Kommentar: Ferdigstilles i 2024.							
02318	Oppgradering friidrettsbanen Dokka Stadion	15 000 000	0,00	15 000 000	10 000	42 050,00	42 050,00	14 957 950,00
	K-sak 86/22 kr 15.000.000,-.							
	Kommentar: Prosjektet er satt på vent pga intern kapasitet.							
02319	Kjøp av Veslevegen 2 og 4	4 600 000	0,00	0	4 200 000	4 201 152,96	4 201 152,96	398 847,04
	K-sak 33/23 kr 4.600.000,-.							
	Kommentar: Prosjektet er ferdigstilt.							
02321	Dokken industriområde - tilrettelegging av næringsareal	3 000 000	0,00	0	3 000 000	3 026 857,76	3 026 857,76	-26 857,76
	K-sak 31/23 kr 2.000.000,- + K-sak 54/23 kr 350.000,- + K-sak 128/23 kr 650.000,-.							
	Kommentar: Ferdigstilt. Sluttrapport skrives.							

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett 2023	Forbruk 2023	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
02322	Utbedringer og etablering nye vannkummer Synnfjell Øst	2 000 000	0,00	0	540 000	494 119,52	494 119,52	1 505 880,48
K-sak 51/23 kr 2.000.000,-.								
Kommentar: Arbeidene fortsetter i 2024 med bevilgning gitt i budsjett 2024.								
02323	Vannmålere Synnfjellet	900 000	0,00	0	900 000	0,00	0,00	900 000,00
K-sak 52/23 kr 900.000,-.								
Kommentar: Utføres i 2024.								
02324	Kjøp Mølla - areal til Dokka vannverk	1 875 000	0,00	0	1 875 000	1 845 585,00	1 845 585,00	29 415,00
K-sak 59/23 kr 1.875.000,-.								
Kommentar: Ferdigstilt.								
02325	Pumptrack Dokka barne- og ungdomsskole	440 000	0,00	0	440 000	0,00	0,00	440 000,00
K-sak 121/23 kr 1.200.000 - 300.000,- - 400.000,- - 28.000,- i gaver og inntekter.								
Kommentar: Utføres 2024.								
02340	Fornyelse av VA-nettet 1 % årlig (ramme for delprosjekter)	4 800 000	0,00	4 800 000	2 282 000	2 266 732,07	2 266 732,07	2 533 267,93
K-sak 86/22 kr 4.800.000,-.								
Kommentar: Det gjenstår asfaltering etter blokking i Idrettsveien, ellers ferdigstilt.								
Underprosjekter:								
02141	Renovering VA Tonvegen-Konglevegen		6 030 566,82		32 000	31 606,20		
02241	Idrettsvegen blokking		730 901,42	-	1 750 000	1 735 994,44		
02341	Utbedringer vann og avløp kommunalt nett ved Dokka Camping					237 927,99		
02342	Styrt boring Landmovegen					129 396,50		
02343	Trykkøker Torpavegen					131 806,94		
02350	Opprustingsplan kommunale veger 2023 (ramme for delprosjekter)	3 000 000	0,00	3 000 000	0	0,00	0,00	3 000 000,00
K-sak 86/22 kr 3.000.000,-.								
Kommentar: Som følge av utfordringer etter Hans, er det ikke foretatt noen investeringer her i 2023. Rammen overføres til 2024.								

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett 2023	Forbruk 2023	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
02360	Opprustings- og rehabiliteringsplan for eiendom 2023 (ramme for delprosj	3 000 000	0,00	3 000 000	2 000 000	2 801 321,53	2 801 321,53	198 678,47
K-sak 86/22 kr 3.000.000,-.								
Kommentar: Prosjektene 02367 og 02368 er ikke ferdige, mens det gjenstår å skrives sluttrapporter på de andre prosjektene.								
Underprosjekter:								
02361	Låsesystem Dokka barne- og ungdomsskole					242 456,60		
02362	ENØK Dokkahallen					133 741,50		
02363	ENØK Landmo					657 865,00		
02364	Heis kommunale bygg					146 250,00		
02365	Overvåking barnehager					203 805,00		
02366	ENØK kommunale bygg					811 859,63		
02367	Varmepumper kommunale bygg					588 568,80		
02368	Ytterdører Landmo					16 775,00		
02370	Sikring og ENØK-tiltak kirker og eiendom 2023 (ramme for delprosjekter)	1 000 000	0,00	1 000 000	0	0,00	0,00	1 000 000,00
K-sak 86/22 kr 1.000.000,-.								
Kommentar: Rammen foreslås videreført til 2024.								
02388	Kjøp og salg kommunale eiendommer 2023	0	0,00	0	500 000	665 611,00	665 611,00	-665 611,00
Kommentar: Åpent prosjekt for alt av kjøp og salg gjennom året. Salg av tomter inntektsføres her.								
02390	Egenkapitalinnskudd KLP	2 300 000	0,00	2 300 000	1 800 000	1 793 384,00	1 793 384,00	506 616,00
K-sak 86/22 kr 2.300.000,-.								
Kommentar: Årlig innbetaling av egenkapital KLP.								
09103	HANS - Ny avløpspumpestasjon på Dokka Camping	0	0,00	0	0	43 505,00	43 505,00	
	Inntekter i prosjektet:				0	-43 505,00		
	Netto i prosjektet:				0	0,00		
Kommentar: Prosjekt finansiert av skjønnsmidler.								

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett 2023	Forbruk 2023	Forbruk totalt	Rest- bevilgning
09105	HANS - Nytt rensetrinn UV	0	0,00	0	0	3 740 754,84	3 740 754,84	
	Inntekter i prosjektet:				0	-3 740 754,84		
	Netto i prosjektet:				0	0,00		
Kommentar: Prosjekt finansiert av skjønnsmidler.								

NORDRE LAND
KOMMUNE

